Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 248. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ГРУДНЯ 1983 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 30, 1983 No. 248. VOL. XC.

УНСОЮЗ отримав признання за стипендійну акцію

Джерзі Сиgті, Н.Дж. — На руки головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса прийшов лист з Білого Дому з датою 16-го грудня 1983 року за підписом Лінаса Коєліса, директора публічних зв'язків з признанням за те, що УНСоюз призначив 50,700 долярів на стипендії для молодих українських студентів.

У листі підкреслюється, що саме ця акція Українського Народного Союзу на культурно-освітньому відтинку вказує на те, що УНСоюз є куди більше як лише асекураційне товариство, і дає великий вклад в українську спільноту та її духовний і матеріяльний розвиток.

Побажаннями для Головної Екзекутиви та усіх членів УНС з Різдвом Христовим і Новим Роком закінчується цей лист, написаний в наслідок вислання до Білого Дому числа „Українського Тижневика" з датою 3-го грудня ц.р., яке було всеціло присвячене стипендійній програмі УНС і стипендистам.

В Торонто вшановано основників Катедри на 1983 рік

Торонто (І. Осаківський). — Дванадцять осіб нагороджено тут званням „Основники Катедри" на 1983 рік.

Це звання надається щорічно особам чи установам, які пожертвували в часі біжучого року 1,000 дол. на першу канадську Катедру українських студій при Торонтонському університеті.

Усі, крім одного є мешканцями Онтаріо. Одинокий основник з-поза провінції є мешканцем Каліфорнії. Звання „Основники Катедри" на 1983 рік одержали: з Торонто — Джим Кутс, Михайло і Дарія Цибульські, Ярослав М. Гуменюк, д-р Роман Б. Гуменюк, Павло Іванів, Марія Макаровська, Володимир Макаровський, Ліґа Католицьких Жінок при церкві св. Димитрія; з Тандер Бей — д-р Ірина Давосир і Юрій Давосир; з Сейнт Катаринс — покійний Микола Дорош, та Роберт Конквест зі Стенфорду, Каліф.

Пожертви основників проголошено офіційно на третьому річному бенкеті, що відбувся 16-го листопада ц.р. в Клюбі факультету при Торонтонському університеті.

Почесним гостем і головним промовцем на цьому бенкеті був Едвард Р. Шраєр, генеральний губернатор Канади.

Крім вшанування „Основників Катедри" на бенкеті рівнож відзначено інавгурацію післядокторської наукової стипендії ім. Едварда Шраєра.

Генеральний губернатор Шраєр особисто вручив цю післядокторську наукову стипендію в сумі 5,000 дол. д-рові Степанові Величенкові.

Післядокторську наукову стипендію створила Фундація Катедри українських студій, що є неприбутковою організацією, яка дбає про фінансові потреби Катедри.

Стефанія Гаврилюк — нова секретарка 88-го Відділу УНС в Кергонксоні

Стефанія Гаврилюк в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У вівторок, 27-го грудня ц.р., Головну Канцелярію УНСоюзу відвідав головний радний і голова 88-го Відділу УНС Союзівка Володимир Квас в товаристві нової секретарки цього Відділу Стефанії Гаврилюк.

Урядування на пості секретаря Відділу Стефанія Гавриляк перебрала по смерті довголітнього і заслуженого секретаря Відділу сл.пам'яті Михайла Васькова, який упокоївся 3-го грудня ц.р.

Відділ 88-ий був заснований біля 20 років тому В. Квасом, довголітнім управителем оселі УНСоюзу, а зараз цей Відділ нараховує понад 450 членів, тому й секретарство в такому відділі - це дуже відповідальне завдання. В зв'язку з цим, щоб отримати потрібні інформації з „першої руки" для ведення секретарської праці С. Гавриляк відбула зустріч з керівниками поодиноких Відділів — рекордового, фінансового і організаційного — і під час тієї зустрічі головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук і головний організатор Степан Гавриш інформували її про всі важніші справи, які відносяться до відділової праці.

Стефанія Гаврилюк народилася в Мюнхені, Західня Німеччина. Відтак молодою дівчиною прибула з родичами до Ню Йорку, де була ученицею цілоденної української школи при церкві св. Юра, а закінчивши Міський коледж була вчителькою в системі публічних шкіл. Одружившись, переїхала 1968 року з мужем інж. Романом до Покіпсі, Н. Й., де включилася в суспільно громадське життя. Багато дітей — учасників дитячих таборів на Союзівці пам'ятають С. Гаврилюк, як „пані комендантку". Обов'язки комендантки дитячих таборів на Союзівці вона виконувала на протязі шістьох років, а коли треба було виконувати і інші праці, то С. Гаврилюк все радо допомагала В. Квасові. Зараз вона провадить садочок при школі українознавства при українській католицькій парафії в Кергонксоні ,а також є учителькою в приватному садочку.

Стефанія і Роман Гаврилюки є батьками трьох дітей — Наталки, Маріянки і Михася.

Нова секретарка 88-го Відділу просить всіх членів звертатися у відділових справах на адресу: Mrs. Stephanie Hawryluk, P.O. Box 174, Cottekill, N. Y. 12419; tel.: (914) 687-7033.

ЖІНКИ-ПОЛІТВ'ЯЗНІ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО УРЯДІВ ЗАХІДНІХ ДЕРЖАВ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сім жінок політв'язнів Мордовських концтаборів, а серед них українка Раїса Руденко, дружина голови Української Гельсінкської Групи Миколи Руденка, і поетеса польського походження з Києва Ірина Ратушинська та інші написали восени 1983 року звернення до голів 35-ти держав, які підписали Гельсінські Угоди. Нижче подаємо повний текст цього документу у перекладі на українську мову.

„ГОЛОВАМ 35 ДЕРЖАВ ЯКІ ПІДПИСАЛИ ГЕЛЬСІНКСЬКІ УГОДИ

Ми, політично ув'язнені жінки Радянського Союзу, свідчимо, що у нашій державі порушують основні права людини.

Радянські громадяни позбавлені свободи слова, друку і зборів, права вибору місця проживання, права пересування навіть у кордонах власної держави, зазнають дискримінації з національних і релігійних мотивів, а також переслідувань за переконання.

Ми свідчимо, що в Радянському Союзі життя не лише політв'язня і не лише ув'язнених взагалі, але і всіх громадян регулює не так закон, як секретні інструкції. Тому радянські люди навіть позбавлені вірогідно знати свої права і обов'язки і тим більше їх реалізувати. Вони перебувають в умовинах безправ'я перед радянською тоталітарною машиною.

На підтвердження цього, ми готові навести конкретні факти перед будь-якою міжнародною комісією.

Ми уважаємо, що лише держава, яка респектує права своїх громадян, заслуговує на довір'я у міжнародних відносинах.

Ми висловлюємо нашу солідарність з усіма, хто має мужність боротися з брехнею, сваволям і насильством.

Не маючи зараз ніякої іншої можливости захищати наших співгромадян, від 7-го вересня 1983 року ми проголошуємо восьмиденну голодівку на захист їх потоптаних прав.

Барац, Беляускене Я., Лазарєва, Веліканова Т., Осіпова, Ратушинська, Руденко".

(На документі цьому немає дати, але правдоподібно він був написаний напередодні проголошення голодівки). Адреса табору, де перебувають ці жінки-політв'язні: СССР, Мордовская АССР, 431200, Теньгушевський р-н, пос. Барашево, учр. ЖХ-385/3-4 .

В Німеччині засуджено українця

Меммінген, Західня Німеччина. — Як подає пресове агенство Ассошієйтед Пресс з 24-го грудня 1983 року, німецький суд в місцевості Меммінген засудив Йосифа Яроша, 70-літнього українця, на п'ять і пів року тюрми за участь у знищенні 70 жидів в часі Другої світової війни.

Й Яроша обвинуватили, що він допомагав у зігнанні жидів на поле в Броницьк-Осаді, біля Рожнітова в Західній Україні, де їх опісля німецька поліція розстріляла. Це сталося в 1943 році.

Дітройт готується до відзначення роковин державности України

Дітройт, Миш. (В.П.). — Зорганізований у Дітройті наприкінці листопада 1983 року Діловий комітет намітив широкі акції для імпозантного відзначення роковин Державности і Соборности України. Пороблено відповідні заходи в стейті та інших містах Мишигену, щоб крім проклямації Дня Української Державности 22-го січня 1984 року українські національні прапори повівали на капітолі в Лєнсінгу та на будівлях міських рад Дітройту, Гемтремку, Воррену та інших довколишніх міст. Піднесення українського національного прапору перед будівлею міської ради в центрі Дітройту заплянуване на п'ятницю, 20-го січня 1984 року, о 10-ій год. вранці.

Виготовлено відповідні пресові повідомлення до англомовної та чужомовної преси, радіових і телевізійних станцій. Вичерпні інформації переслано обидвом сенаторам та всім конгресменам стейту. Такі ж інформації будуть вислані різним урядовим, політичним і науковим інституціям та діячам.

Головним відзначенням буде святочний концерт, що відбудеться в неділю, 22-го січня 1984 року, о год. 3:30 по полудні, в авдиторії школи Фіцджералд у Воррені. Головну промову виголосить видатний науковець-історик проф. Роман Шпорлюк. Програму концерту виконає Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом Григорія Китастого. Відома рецитаторка Ліда Кучер виголосить декламацію. Плянується участь товариств з прапорами та молодечих організацій в уніформах,що матимуть вільний вступ на концерт.

Передаватимуть по радіо Різдвяну Службу Божу

Мейплвуд, Н. Дж. — Українська православна церква Святого Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., повідомляє громадянство Ню Йорку - Ню Джерзі, що в суботу, 7-го січня 1984 року, день Різдва Христового за юліянським календарем, о год. 10 ранку, надаватиметься по радіо Служба Божа безпосередньо з церкви через радіостанцію WSOU - FM, 89.5.

Ця програма, що передається вже 11-ий рік, призначена в основному для старших і хворих людей, які не можуть самі прийти до церкви, щоб і вони мали можливість вислухати Різдв'яну Богослужбу та відбути духовне з'єднання у прославленні Божого Дитятка. Відправлятиме Службу Божу о. Іван Наконечний, парох; співатиме церковний хор під диригентурою Леоніда Харченка.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН вирішив попередити ЮНЕСКО про те, що ЗСА вийдуть з цієї організації, якщо вона на протязі 1984 року не докаже, що вона порвала з просовєтською діяльністю проти ЗСА. Таке рішеня Президента було прийняте після того, як минулого тижня державний секретар Джордж Шулц мав з ним вичерпну розмову у цій справі.

ПРОТОКОЛ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

В цьому числі починається друк протоколу Річного Засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу, яке відбулося в днях від 6-го до 10-го червня 1983 року на Союзівці. Протокол цей, як звичайно, включає звіти всіх членів Головного Уряду, дискусію над ними, нові справи та рішення й ухвали.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА ЗАСУДЖУЄ РЕПРЕСІЇ В СССР

Вашінгтон. — Державний департамент ЗСА виступив у вівторок, 27-го грудня ц.р., з офіційним осудом Совєтського Союзу за систематичні репресії супроти інакомислячих осіб і груп, а також церковних організацій. В засуді окремо наголошується практику прокуратури ставити кожного підозрілого, члена Гельсінкської групи чи людину іншої думки, в категорію „ворогів народу" і на цій підставі засуджувати їх на довгоречинцеві терміни ув'язнення чи внутрішнього заслання.

В заяві Державного департаменту говориться, що тільки в місяці грудні совєтські суди наказали вислати до концентраційних таборів принаймні шістьох дисидентів, які включають одного литовського католицького священика і двох баптистів. „Ми засуджуємо таку негуманну поведінку совєтських органів безпеки і судівництва, які є порушенням прав людини", — говориться у звідомленні згаданого Департаменту.

Між арештованими і засудженими згадується ім'я о. Сіґітаса Тамкевічюса, литовського католицького священика активного на відтинку оборони свободи релігії в Совєтському Союзі. Він був засуджений на шість років в'язниці і чотири роки заслання у віддалених районах СССР. Прокуратура закинула йому „антисовєтську агітацію й пропаганду".

На початку грудня були засуджені і вислані з Латвії два баптисти Яніс Розкальнс і Яніс Веверіс, які відбуватимуть по п'ять років в'язниці і три роки заслання кожний за оборону „латвійського націоналізму".

Сен. Е. Кеннеді включається в передвиборчу кампанію

Ню Йорк. — Сенатор Едвард Кеннеді, використовуючи статистику Департаменту сільського господарства і повідомлення Уряду, що в черговому році буде видано 19 мільйонів долярів більше на програму доживлення американців, сильно заатакував Адміністрацію президента Роналда Реґена, за нерозв'язану проблему голоду у З'єднаних Стейтах Америки, який став тепер „офіційною, визнаною Урядом проблемою і набрав масового явища".

Очевидно, політичні спостерігачі, а зокрема економісти, не зовсім погоджуються з Е. Кеннеді кажучи, що він вирішив використати програму доживлення для політичних цілей у передвиборчому році. Кеннеді не тільки пропонує піднести висоту видатків на доживлення до принаймні 2.5 більйона долярів, але саму програму назвав „неприличною" і „нелюдяною" у відношенні до американських громадян. На думку Е. Кеннеді сума 2,5 більйона долярів це тільки одна двадцята з 50 більйонів, які в наступному році хоче додатково отримати Пентаґон на дозброєння Америки.

В листопаді Кеннеді і ще деякі демократи провели симпозіюм на тему голоду в Америці спершу у Сан Франсіско, а потім також в кількох інших більших містах ЗСА, зокрема в Міннеаполісі, Дітройті, Пітсбурзі, у стейті Кентакі, а підсумки опублікував окремою брошурою і разом з іншою документацією передав до сенатської Комісії затруднення.

Між іншими пропозиціями Е. Кеннеді домагається підвищення життьового рівня, піднесення заробітнього мінімуму до принаймні 4,50 долярів на годину, поширення програми розподілу харчових продуктів з федеральних запасів, допомоги багатодітним матерям, налагоднання опіки над занедбаними дітьми тощо. Сентаор виступив також з новою пропозицією лібералізації соціяльного забезпечення і поширення цих програм не тільки на пенсіонерів, але також на працюючих робітників та уподібнення їх до европейських країн. Було б все добре, - кажуть політичні спостерігачі, - якщоб сенатор не закликав президентських кандидатів включити ці пропозиції у свої передвиборчі програми, бо в такому випадку пропозиція набирає політичної закраски і пропаґандивного характеру.

Представники Адміністрації президента Роналда Реґена,заявили, що вони не займатимуть становища до пропозицій сен. Е. Кеннеді поки не запізнаються зі звітом спеціяльної комісії, яка якраз тепер перевіряє загальний стан і встановлює число тих, які, за словами сенатора, голодують. Звіт комісії буде переданий Урядові в січні наступного року. Представник Департаменту сільського господарства Рабб Остін назвав заяву Кеннеді „реторикою передвиборчого року" і заявив, що теперішній Уряд витрачає на програму доживлення більше, як будь-яка адміністрація перед тим.

У СВІТІ

ПАРЛЯМЕНТ САЛЬВАДОРУ схвалив у вівторок, 27-го грудня, закон про продовження продажу землі селянам. Таким чином ще понад 60,000 селян дістануть можливість викупити до 17,5 акра землі, яку вони дотепер арендували. Але є багато випадків, коли селяни не користають з цього закону розподілу землі. Одною з причин зволікання купівлі є залякування селян землевласниками, іншою причиною є партизанські дії в районах, де знаходиться земля на продаж.

АМЕРИКАНСЬКА МОРСЬКА піхота, яка охороняє бейрутське летовище, знову мусіла пережити хвилини найвищої тривоги, як декілька артилерійських вистрілів потрапили в розташування їх становищ. Згідно з повідомленням речника морської піхоти в Бейруті, жертв ніяких не було, і після 90 хвилин обстріл припинився повністю, та тривога була відкликана.

ЛІДЕР ПВО ЯСІР АРАФАТ зустрівся у вівторок, 27-го грудня, з військовими представниками ПВО, які прибули до Арафата до столиці Північного Ємену Сани з головної квартири в Тунісі. Джерела ПВО повідомили, що темою розмов була нова стратегія ПВО і можливості відвідання Арафатом деяких арабських країн, включаючи Савдійську Арабію та Йорданію.

ІРАНСЬКА ҐАЗЕТА „Кайган" повідомила, що ще 13 членів військового крила забороненої комуністичної партії Ірану Туде стали перед судом, обвинувачені у шпигунстві та намірах повалити владу ісламської республіки. Це вже п'ята група комуністів, яку судить військовий революційний суд. Суд відбувся над 30 особами, починаючи від суду 6-го грудня над колишнім військовоморським командиром Баграмом Афзалі. Всіх підсудних обвинувачують у шпигунстві та намаганнях повалити режим аятолли Хомейні в Ірані. Прокурор вимагає кару смерти для багатьох з них. Вирок покищо не проголошений.

МІСТЕРІЯ НАВКОЛО Ю. АНДРОПОВА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Москва. — Як уже інформовано, совєтський лідер Юрій Андропов знову був відсутній у середу, 28-го грудня, коли совєтські керівники зібралися на засідання Верховної ради, формального совєтського парляменту, головою якого є Андропов. Але інші події того дня, спеціяльно підготовані совєтськими офіційними органами, намагалися доказати, що Андропов духово є скрізь і всюди.

Після того, як Андропова не було на трибуні мавзолею під час святкування большевицької жовтневої революції, а потім його не було на пленумі партії і врешті він не появився на засіданні Верховної ради — все це затривожило непевністю совєтське суспільство і викликало найрізноманітніші здогади про особу Андропова: починаючи від того, що він важко хворий на нирки, паралізований, спотворений паралічем або якимсь нещасним випадком і, кінчаючи навіть такою версією, що він давно помер.

Як би там не було, особа Андропова залишається засекреченою, а совєтські власті намагаються зробити все можливе, щоб заспокоїти власне суспільство і збаламутити закордон.

Совєтське телебачення показувало в середу передвиборчі збори, на яких висунули Андропова кандидатом у майбутніх виборах. Присутні на зборах були представлені так, ніби серед них був сам Андропов. Робітник автомобільного заводу „ЗІЛ" в Москві Константін Малін навіть ніби звертався особисто до Андропова, коли заявляв: „Дорогий Юрію Володимировичу, ви можете бути впевнені, що робітнича кляса підтримує всім своїм серцем політику, накреслену вами і центральним комітетом".

На засіданні Верховної ради були присутні, крім Андропова, всі інші совєтські керівники. Місце Андропова зайняв прем'єр-міністер Ніколай Тіхонов, далі сиділи Константін Черненко, Андрей Ґромико, Дімітрій Устінов. Молодші члени політбюра Ґорбачев, Романов, Воротніков сиділи у другому ряді.

У Вашінгтоні офіційні представники Адміністрації заявили, що західні розвідки нічого конкретного не знають про долю Андропова, а всі розмови навколо особи совєтського лідера — це нічого іншого, як чисті здогади.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН перед своїм виїздом на однотижневі святочні вакації до Каліфорнії заявив, що поїздка негритянського провідника і кандидата на президента з Демократичної партії Джессі Джексона до Сирії у справі звільнення американського летуна лейтенанта Роберта Ґудмана, може більше пошкодити йому, як допомогти. В Державному департаменті, де Джексон отримав вичерпні інформації у справі Сирії від асистента державного секретаря для справ Близького Сходу Ричарда Мирфі, негритянському кандидатові заявили, що хай він радше передумає і відкладе свою подорож,а справу переговорів у справі Ґудмана хай залишить відповідним урядовим інстанціям, зокрема Державному департаментові. Очевидно, Джерксон не відкладе своєї подорожі до Сирії, — кажуть політичні спостерігачі, щоб не підривати свого престижу, але він вже по інакшому трактуватиме проблему Р. Ґудмена і його сирійських співрозмовців.

ОФІЦІЙНІ УРЯДОВІ РЕЧНИКИ стейтів Фльориди і Тексасу намагаються всякими способами врятувати бодай частину цитрусових овочів, або, зірвавши ще недоспілі, змагазинувати їх в огрітих приміщеннях, а потім використати для виробу соків. Пониження температури у багатьох місцевостях Фльориди до 21 степенів, викликало паніку у власників цитрусових овочів і ярини взагалі. Загально припускають, що узв'язку з морозами в південних стейтах ЗСА, овочі, цитрусові соки і багато сортів ярини коштуватимуть багато більше за якийсь час.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДЖОРДЖ ШУЛЦ все ще надіється на зустріч з міністром закордонних справ Совєтського Союзу Андреєм Ґромиком, тим разом у Стокгольмі в другій половині січня наступного року, де відбуватиметься західньо-східня зустріч у справі роззброєння. Речник Державного департаменту Джан Гюз заявив кореспондентам, що учасники тієї конференції обмірковуватимуть справу інформації між західнім і східнім бльоком, щоб таким чином оминути несподіваної нуклеарної атаки одної з держав. Запитаний чи Шулц все ще готовий розмовляти з Ґромиком, Гюз відповів: „державний секретар все готовий на розмову з речниками СССР, а тимбільше на зустріч з Ґромиком у Стокгольмі".

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ візьме участь в церемонії в Аннаполісі, Мд., якою учасники відзначатимуть 200-річчя від дня підписання договору про закінчення революційної війни в ЗСА. Під час візити в Аннаполісі Дж. Буш виголосив промову на спільній сесії мерилендської асамблеї, як про це поінформував кореспондентів губернатор стейту Мериленд Гаррі Гюз. Опісля Буш промовлятиме в нижчій палаті, після чого відбудеться парада в костюмах ХУІІІ сторіччя американських і французьких вояків, які маршуватимуть головними вулицями Аннаполісу.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ КАЖУТЬ, що передовий демократичний кандидат на президента Волтер Мондейл не матиме великих труднощів виграти передвибори в Ню Гемпшир. Сам Мондейл правдоподібно заперечить таке твердження спостерігачів, бо він особисто не є дуже певний перемоги, — кажуть поінформовані особи з табору Мондейла. Основне змагання в Ню Гемпширі відбудеться між двома демократами: Мондейлом і сенатором Джаном Гленном, колишнім астронавтом.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, January 1:

- Saskatoon Ukrainian Catholic Eparchy gets bishop.
- New appeal for the rights of the outlawed Ukrainian Catholic Church in Ukraine issued by the Initiative Group for the Defense of Believers and the Church.
- Orthodox hierarchs release Christmas pastoral letter.
- Part I of Marco Carynnyk's article "Blind eye to murder: Britain, Canada, the United States and the Ukrainian Famine of 1933."
- Panorama, new releases, letters to the editor, and more.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ера тероризму — як довго ще?

У всесвітній історії не раз бували періоди, коли розпаношувався тероризм. Він не завжди мав політичний характер. Наприклад, у середньовіччі Середуща Европа була тероризована „равбріттерами", цілою кастою ливарів-опришків, які засідались на перехресних шляхах і грабували всіх, що туди переїздили. У першій половині нашого сторіччя створились дві імперії, побудовані на тероризмі, як засобі тримати у сліпому послусі своїх громадян і інші поярмлені ними народи. Большевицький і нацистський режими були в цьому пункті одностайними — німецькі кацети за Другої світової війни будовано за зразком совєтських кацетів, засновуваних зразу же в перших місяцях жовтневої революції, в добі т. зв. воюючого комунізму.

Тероризм на анахронічному релігійному тлі по нинішній день існує у країнах, розмежованих тисячами миль. Підпільно-революційна Ірляндська Республіканська Армія переводить терористичні акти на терені Великобританії, воюючи проти присутности британських військ у Північній Ірляндії. Але насправді ідея об'єднання двох розділених частин Ірляндії із залишенням північної частини в межах Британської імперії мала і має той нерозв'язаний аспект, що північноірляндські протестанти бояться, що у випадку злуки вони будуть дискриміновані більшістю католиків об'єднаної Ірляндії. У далекому Ірані тероризм став засобом влади теократичної системи, в якій духовники, „аятолли" є провідною державною верствою, а ненависть сучасного Ірану супроти ЗСА кориниться у колишньому тісному американсько-іранському союзі за володіння шаха, проти якого успішну революцію повели аятолли. Тепер ця ненависть іранських фанатичних звеличників аятолли Хомейні стала міжнародною проблемою, коли криваві терористичні атаки проти американського війська у Ливані пов'язується із іранською революційною організацією „Свята війна", яка буцім то стоїть у тісному зв'язку з іранськими державними чинниками.

Цей найновіший терор розпочався властиво датою 23-го жовтня ц. р., коли-то самогубний водій навантаженого динамітом авта вдерся перед сходом сонця у будинок головної квартири війська на летовищі в столиці Ливану Бейруті, при чому згинуло 241 американських вояків. Від того часу подібні атаки із самогубними водіями повторилися проти американських і проти французьких вояків у Ливані, останній такий терористичний акт відбувся в маленькій арабській країні Кувейті. Американська й інші розвідки на Заході ствердили, що головна квартира організації „Свята війна" знаходиться на ливанській території, що її контролює Сирія. З військових позицій сирійського війська, яке опанувало горби довкола Бейруту, раз-у-раз обстрілюють американське військо на летовищі Ливану. У відплату на обстрілювання совєтськими ракетами американських розвідчих літаків (два такі літаки сирійці збили, один летун згинув, один врятувався, один перебуває у сирійському полоні) важкі гармати з американського лінійного кораб ля „Ню Джерзі" вже тричі обстрілювали сирійські позиції в Ливані. Ворожа Америці преса й американські ліберали обурюються, яким правом американці встрявають у війну на чужій території і вони виправдують сирійців, які стріляють до американських розвідчих літаків. Але ж ті американські розвідчі літаки не нарушують суверенного повітряного простору Сирії, бо літають над Ливаном, його північну частину Сирія окупувала 40,000-им військом і рядиться там, як у власній країні.

Президент Реґен виявив, що його повідомили про присутність на терені Ливану близько 1,000 фанатичних терористів, готових виконувати терористичні атаки системою японських „каміказе" з налету на американську морську фльоту в Перл Гарборі. Іранський уряд офіційно відпекався причетности до тих терористичних атак. Але реальна загроза таких дальших безглуздих і злочинних актів терору повисла над цілим Заходом, зокрема над Америкою. Білий Дім перетворено наче на фортецю проти можливих наскоків на нього навантажених динамітом авт. Цементові охоронні стіни поставлено також довкола палацу Об'єднаних Націй у Ню Йорку. Така ситуація, очевидно, не може продовжуватися у безконечність. Державний секретар Шулц заявив, що коли Америка дістане доказ, де властиво є гніздо того тероризму, то активно виступить проти нього. Як довго це ще триватиме і чим закінчиться? Сирія грає небезпечну гру, бо має проти себе ворожий Ірак, Ізраїль і тепер провокує Америку.

Кожна акція породжує реакцію. Терором не можна розв'язувати політичних проблем. Терор є засобом популяризації якоїсь ідеї і засобом демонстрації. Британська, американська чи французька політика не зміниться під впливом терористичних актів, доконуваних фанатиками. „Хто мечем воює — від меча гине". Ідеться про те, щоб ця ера тероризму закінчилася якнайшвидше. Коли Сирія розраховує на Кремль, то може завестися. Кремль сприяє тероризмові, але не хоче війни.

Михайло Кучер

І ЗНОВУ АНДРОПОВ...

Знавців Совєтського Союзу на світі не бракує. Одначе кремлінологія зі всіх політичних наук найменше докладна. Ніхто на Заході докладно не знає що діється за мурами Кремля...

Останнім часом знову появилися здогади про стан здоров'я Андропова, наскільки він хворий і хто буде після нього. Відкликано візиту Андропова до Болгарії. Не з'явився він на мавзолеї у річницю жовтневої революції, не брав участи у Пленумі Центрального Комітету і в Нарадах Верховної Ради. Якщо Андропов і справді поважно хворий, то його стан ніяк не вплинув на агресивність закордонної політики СССР.

Усе таки якась аналіза совєтської політики можлива. Совєтське міністерство закордонних справ проголосило приготування до інсталяції нової нуклеарної зброї на території Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини. Можна припускати, що совєтські погрози мають здебільшого психологічне значення. Немає практичного значення обстріл Західньої Европи з-під Праги чи Бердичева.

Андропов — хворий він, чи ні — продовжує погрожувати Заходові, щоб той залишив спроби боротися за своє існування. Можливо Андропов має ще якісь пропозиції для Заходу, все таки він на спілку із ніби американськими союзниками провадить психологічну війну і вже свій шантаж поширює на територію ЗСА.

Підтримування Москвою антинуклеарних демонстрацій на Заході — вже не новина...

Андропов при допомозі польських квіслінгів і полохливої армії впорався на даному етапі з польською кризою.

Як справді є, на Заході ніхто не знає. Робити діягнози — справа безнадійна. Тут пригадаємо кілька фантастичних історій щодо Совєтського Союзу. Була на Заході версія, що Ленін помер 1915 року в Швайцарії, а його місце в Совєтському Союзі зайняв якийсь Зедерблюм. Далі фантастична історія з Берією. Він якось не прийшов до Великого театру. Припущення — Берія не любить балету. Вже тоді Берію розстріляно.

Відкликано подорож Брежнєва до Єгипту. Інфантильне припущення — має сильний біль зубів, дослівно! Брежнєв хворий на рака крови і має приїхати до ЗСА на лікування. В той час Брежнєв був на похоронах матері.

Коли Андропов прийшов до влади, в ЗСА були припущення щодо його прозахідньої орієнтації. Преса називала його без усякої підстави лібералом, меломаном американської літератури і віскі.

Висновок? дрижать чи ні руки Андропова, але совєтська політика того не показує.

Смерть Брежнєва не могла викликати поважних соціяльних змін в Совєтському Союзі. Зміна керівництва проходить згідно з правилами системи. Брежнєва поховали з почестями. Не було осуду його культу. Просто його перестали хвалити і зразу почали хвалити нового вождя. Стара формула: король помер, нехай живе король!

Брежнєв був страшною посередністю. Це всі знали, але Андропов не міг і не хотів в системі щось змінити. Зміни в такій державі мусять довго дозрівати, як припускає Солженіцин — століттями.

Система міцна, тож чому її міняти. Вона також успішна в закордонній політиці. Андропов як і Брежнєв тримає життєвий рівень населення на можливо найнижчому рівні. Він продовжує нищити всі прояви незадоволення. У закордонній політиці йде старим шляхом залякування і шантажування Заходу. СССР проявляє активність у найслабших місцях плянети. Москва сіє роздор та нищить єдність Заходу і одночасно експлуатує ресурси та культуру. Ідеологічний наступ на Захід посилюється.

Західня преса дуже перебільшує особисті якості совєтських керівників. Їхня діяльність обумовлена законами політичної системи. Андропов просто не може поліпшити становища в Совєтському Союзі, ані у світі з причини своєї соціяльної природи. Він може тільки становище погіршити. В СССР наступила загальна втома і апатія після розгрому надій 60-их і 70-их років. Люди просто живуть без плянів.

У першу річницю смерти Брежнєва згадки про нього обмежено до мінімуму. Одначе московська телевізія вшанує пам'ять померлого. В „Правді" дуже обережно похвалено Брежнєва за його вірність (кому?), але ані словом не згадано про досягнення протягом 18 років при владі. Фактично Брежнєв залишив по собі хаос та упадок дисципліни. Схарактеризовано його владу як „великий поступ в політиці та господарці" (?), але досягнення приписано партії. Компліменти на адресу Брежнєва були скупі так що наступного року його, правдоподібно, взагалі не згадають. Це здивувало західніх політологів. Московська телевізія повідомила, що буде показано фільм „Відродження", адаптація першого тому трилогії „пера" Брежнєва. В цій книзі, а також у фільмі, Брежнєв фігуруватиме як герой і месник за Другої світової війни. На Заході припускають, що на показ такого фільму вплинули колишні прихильники Брежнєва на чолі з Черненком.

Спогади про Брежнєва видрукували тільки дві газети „Правда" і „Совєтська Росія". Решта газет річницю взагалі не згадала. Очевидно для „провінційної" преси були „інструкції зверху".

За демонстрації з приводу річниці жовтневої революції при вході у мавзолей підпалив себе молодий чоловік. Полум'я погасили кагебісти, а жертву арештували.

Нова платівка В. Мельничина

Наш український ліричний тенор, який проживає в Америці, свого часу, закінчив студії в Італії, дав власний концерт в Римі, а опісля й у Відні в найкращій залі Музікферайну, а саме в залі Брамса. Вернувшись до Америки, працював Мельничин довгий час як соліст з філармонійною оркестрою в Лексінгтоні, Кеннтакі, співаючи успішно арії та пісні по концертних залях великих місцевостей Америки й Канади в супроводі цієї ж оркестри. З концертів 15-го і 16-го квітня 1972 року читав я критики Іллі Цибрівського та покійного майстра скрипки і визначного музики й композитора Романа Придаткевича в таких українських газетах як „Америка", „Свобода" і „Шлях Перемоги", в яких один і другий дуже прихильно висловилися про виконання й голос того ліричного тенора, підкреслюючи його музикальність і виразистість співу. Його голос добре вирівняний і найвищі тони не справляють найменших труднощів. На цих двох концертах співав він італійські і українські пісні з оркестрою, чим з'єднав собі симпатію публіки.

У 1972 році появилася його перша платівка, на якій він, на першій сторінці співає італійські арії з оркестрою, а на відворотній українські пісні з оркестрою та фортепіяном. А ось недавно вийшла його друга платівка, на якій слухачам розкривається цілий калейдоскоп — 15-ти гарних і цікаво підібраних пісень різного характеру і різних українських композиторів як старих, так і сучасних, які живуть у діяспорі. Тут пісні Китастого, Ласовського, Тритяка й Гнатишина, а також і народні пісні. У всіх піснях ліричного і драматичного, сумного і веселого характеру розкриває співак виразно настрій їх словесного змісту і відтворює їх з щирим серцем і душею. Мельничина супроводить на фортепіяні його власна донька Адріяна, студентка університету в Кеннтакі. Супровід бездоганний, однак в в деяких піснях затихий, а це відчувається особливо ж у таких піснях, як „Безмежнеє поле" Лисенка, де висловлений тупіт копит коня, що несеться вихром по полю. Та це вже технічна справа музичного й технічного керівництва в студіо, в якому наспівується.

Платівка, на якій записано так багато різноманітних пісень, а також і молитва з опери „Запорожець за Дунаєм" стане не тільки пам'яткою для доньки В. Мельничина Адріяни, але і для нас усіх, хто збирає документацію української музичної культури як з рідного краю, так і в діяспорі. Слухаючи пісні, які линуть з цієї платівки, відчувається запах рідної землі з її широкими степами, високими горами і мрійливими селами. Не дивно, бо їх створив наш народ і наші рідні українські композитори.

Платівку можна набути в самого співака, звернувшись на адресу: William Melnychyn, 703 Ravencrest, Frankfort Ky. 40601.

Андрій Гнатишин

Іван Боднарук

У 60-ЛІТТЯ СМЕРТИ ОРЕСТА ЛЕВИЦЬКОГО

Був Орест Левицький український історик і письменник, знавець внутрішнього життя України XVI-XVII віків, головно Правобережжя, і другий президент ВУАН. Дня 9-го травня цього року минуло 60 літ з дня його смерти в Києві. В 1874 році назначено його секретарем Київської Археологічної Комісії для розгляду стародавніх актів і на цьому пості залишився він аж до 1921 року, тобто майже до самої смерти. Співробітничав із „Київською Стариною" та Українським Науковим Товариством у Києві. Був теж членом Київської Громади та Історичного Товариства Нестора Літописця. Відомий він теж як белетрист і автор оповідань, які писав під псевдонімом О. Орленко, І. Беркут, Левко Маяченець та інші.

Походив Орест Левицький із старого священичого роду з Полтавщини. Прийшов на світ 25-го грудня 1848 року в селі Маячці, Кобеляцького повіту, Полтавської губернії. Середню школу закінчив у Полтаві, а потім записався на історично-філософічний факультет Київського університету. Тут був одним із здібніших студентів проф. Вол. Антоновича. Виявляв особливо зацікавлення історією України XVI-XVIII століть, тому проф. Антонович хотів його залишити при університеті для дальшої наукової праці, але не допустив до того сенат університету, бо побоювався надто великої українізації Київського університету. Отже, Левицький, закінчивши університет 1874 року, пішов учителювати в середніх школах Києва. При тому вів далі наукові досліди й публікував архівні матеріяли до історії, зокрема народного побуту, звичаєвого права, церковно-релігійних рухів тощо. У 1875 році видав у Києві друком велику наукову працю п. з. „Нарис внутрішньої історії Малоросії в 2-ій пол. XVII ст." В 1878 р. опублікував дуже цінну працю п. н. „Спроба дослідження про Літопис Самовидця". Над новим виданням Літопису Самовидця працював О. Левицький повних три роки. Перед ним уже Осип Бодянський опублікував у московських „Чтеніях" 1846 року рукопис Самовидця.

У 1882 році О. Левицький зайнявся церковно-релігійними рухами й видав працю про „Соціялізм у Польщі і півд-зах. Русі". З реформаційних течій поширилася в Польщі й частково в Україні, головно соціянсько-аріянська або антитринітарська секта, звана так від свого провідника Фавстина Соціяна. Із знатніших українських родів пристали до неї Гойські, Чапличі, Сенюти, Немиричі і князі Пронські. Цікавлячись історією Церкви, видав Левицький 1884 року друком працю „Внутрішній стан руської Церкви в Польщі при кінці XVI століття та Унія".

Цікавився також стародавнім побутом в Україні, особливо на Волині, а вислідом тих його студій була цінна праця, видана друком у Києві 1891 року п. з. „Нариси стародавнього побуту Волині і України". В 1900 році появилася нова цікава студія Левицького „Нариси з народного життя Малоросії XVII ст.". Потім видав 1909 року з тієї ж ділянки нову цінну працю „Черти сімейного життя в півд. зах. Русі XVI-XVII століть". Слід ще згадати вартісну працю „Про актові книги, що стосуються історії Півд. зах. краю та Малоросії".

Орест Левицький відомий нам також як автор численних історичних оповідань з життя Волині XVI століття та Гетьманщини XVII століття, які переважно друкував у „Київській Старині" та в „Літературно-Науковому Віснику" під різними псевдонімами. Окремо вийшли його „Волинські оповідання" в 1914 році „Ганна Монтовт" в 1926 році „Історичні оповідання" в 1930 році, „По судах Гетьманщини" в 1940 році.

У своїх наукових дослідах був Орест Левицький тонкий аналітик, що спирався тільки на основі фактичного матеріялу, але у висновках давав широку синтезу. Належав він до наших видатних істориків, але, на жаль, мало його в нас знають.

З 1918 року був О. Левицький назначений дійсним членом ВУАН, а 1919 року став другим її президентом після Володимира Вернадського й був ним до смерти. Не було тоді легко очолювати пост голови ВУАН, бо совєтська влада щораз більше обмежувала діяльність тієї установи, а згодом перетворила її на цілковито залежну від Москви Академію Наук УССР.

Використані джерела:
1) Енциклопедія українознавства, словникова частина, том 4 („Молоде Життя", 1962).
2) Є. Онацький: Українська Мала Енциклопедія, книга 6 (Буенос-Айрес, 1960).
3) *о. Іриней Назарко, ЧСВВ.* Орест Левицький („Америка", ч. 96, 1972).

Виставка дерев'яних церков Пряшівщини

У неділю, 4-го грудня ц. р., в Українському Національному Музеї в Чикаго, при 2453 Вест Чикаго авеню відбулася виставка акварель мисткині-малярки Тетяни Т. Баюк п. н. „Різнорідність стилів в архітектурі українських дерев'яних церков Пряшівщини". Виставку спонзорувала Іллинойська Рада Красних Мистецтв. Але заки приступимо до обговорення цієї виставки, ми повинні насамперед дізнатися хто є ця мисткиня-малярка й що вона собою представляє.

Отож мисткиня Тетяна Г. Баюк народилася в Самборі, а опісля перебувала на Сокальщині. Вчилася у гімназії в Сокалі, а згодом у Криниці. Опісля опинилася в Німеччині, де перебувала два роки, а в 1947 році еміґрувала до Бразилії. Малярські студії закінчила в Сан Павльо. Ще в Бразилії почала виставляти свої акварелі на стейтових виставках, і за їхню високу мистецьку вартість отримувала нагороди.

У 1958 році еміґрувала з Бразилії до ЗСА і тут, окрім індивідуальних виставок мисткиня брала участь в українських і американських виставках. Годиться підкреслити, що П. Баюк є членом американської спілки мистців „Ріджент Арт Ліґ". На виставках цієї інституції акварелі мисткині були відзначені нагородами.

Тут ще слід згадати, що картини Т. Баюк находяться у двох музеях в ЗСА і в багатьох приватних збірках у Південній та Північній Америках.

Останньо, на протязі чотирьох років, мисткиня наполегливо працювала виключно лише над малюнками для проєкту „Неопалимая Купина". Це є озвучений показ малюнків — кращих зразків українських дерев'яних церков усієї України на прозірках, у формі травелогу. Цю свою працю вона присвятила 1000-літтю християнства в Україні.

Мисткиня робить усі можливі заходи, щоб пригадати нашому загалові, а головно тим, що в їхніх серцях ще жевріє любов до своїх рідних церков, до нашої славної минувщини та нашого страдального народу, а також ознайомити нашу молодь, що виростає на чужині серед невідрадних духових обставин і чужонаціональної культури, щоб ця молодь пізнала оте наше дороге — Євшан Зілля. Вона намітила мету воскресити в їхній пам'яті всю красу наших дерев'яних церков, а головно ознайомити усіх — своїх і чужинців, з архітектурним мистецтвом наших предків, що створили винятковi шедеври світової культури.

Тепер мисткиня виготовила нову збірку і я мав щастя і нагоду оглянути цю дуже цікаву виставку, над якою вона працювала з великим надхненням, щоб нас глядачів запізнати з дерев'яними церквами всієї Пряшівщини. Тож ми бачили 45 церков з XVII, XVIII і XIX століть. Мисткиня старалася пояснити нам як ці дерев'яні церкви Пряшівщини відрізняються від інших наших церков і що різнорідність їх стилів є питома пограничним районам українських етнографічних земель.

Оглядаючи ці церкви, відразу можна помітити, що деякі з них є скромні на вигляд, інші — більш складної конструкції, а є і такі, що їх можна зарахувати до перлин дерев'яної архітектури. Та всі вони представлені серед гарної природи, переважно в оточенні розлогих дерев — у веселих, легких барвах акварельної прозорости.

Пряшівщина — це наша етнографічна територія розташована в північносхідній Словаччині, що її заселюють українські лемки. За даними Енциклопедії Українознавства проф. В. Кубійовича, в роках від 1927-1931 у Словаччині проживало 118,000 українців, а територія, що її вони засе-

(Продовження на ст. 8)

Іван К-ий

КНИГА ПРО ОЛЕКСАНДРА ЛОТОЦЬКОГО

(„Лицар праці і обов'язку". Збірник присвячений пам'яті проф. Олександра Лотоцького-Білоусенка. За редакцією Богдана Гошовського. Торонто-Ню Йорк, Євшан-Зілля, 1983, стор. 88)

Ця книга мала б вийти у світ 25 років тому, але добре, що вийшла хоч тепер коли проминає 50 років, як у чужій столиці зник у засвітах, ще один творець найновішої столиці України. Така, безглуздо-передчасна, смерть може й була йому призначена, щоб не побачити ще однієї великої руїни під час і після Другої світової війни.

Раніш, як читати книгу про „Лицаря праці..." (ч. 48 „Бібліотеки Українознавства" Наукового Товариства ім. Шевченка), варто сягнути по спогади О. Лотоцького до його „Сторінок минулого", легко тут доступних у перевиданні УП-Церкви, 1966 року. У передмові до „Сторінок", автор ствердив, що доля поставила його свідком багатьох подій, які мають „певний інтерес для історії нашого національного життя". На „Сторінках" оживає і сам автор, — науковець, опікун студентів, журналіст, політичний діяч, міністр у добі Державности, дипломат, директор наукового інституту, автор кількох наукових монографій і соток статтей.

Свідкові боротьби і поразки було б зневіритися, одначе й на еміґрації підтримував захитаних, хоч би такою бадьорою статтею, як „Духа униння не дай мені!" (альманах „Дніпро", 1936), де закликав витривати, пригадував, „що все те було, що ми те на власні очі бачили, що переживали ті, ні з чим незрівняні хвилини високої гідности, — гідности горожан власної держави".

Про неохололу завзятість Лотоцького, про його життя і творчість розкриває свіже видання „Збірник", що його пильно опрацював Богдан Гошовський. Так постав другий пам'ятник Лотоцькому, бо перший — над його могилою у Бавнд Бруку, куди було перевезено його тіло з Варшави.

Сімнадцять статтей „Збірника" охопили майже всі ділянки діяльности визначного мужа, хоч дещо залишилось недоторкнене; так немає про листування Лотоцького. Щоправда, майже усі його листи загублено, разом з приватними архівами таких близьких йому родин і осіб, як Антоновичі, Лукасевичі, Дорошенки, Біднов, Зайцев і десятків інших, та все таки припускально щось збереглося у Парижі, Женеві й Америці, де опинилися по Першій світовій війні ті політичні еміґранти, що з ними Лотоцький переписувався.

На світлинах (їх у „Збірнику" 12, вони датовані, з поясненнями), спокійно-задумлива, осадкувата постать. Візитове убрання, — воно було не тільки на зображеннях, але й, підкреслюючи вдачу, у щоденності.

На сторінках „Збірника" — постать людини, що творила історію. Діяв у маштабах всенаціональних, державних. З спокійного тоді (народився 1870 р.) подільського села вийшов у широкий світ, здобувши високе становище у царській Росії. За своїх несповна 70 років життя не мав відпочинку, стільки виконав різнородної праці, — від писання для дітей до керування державними справами. Діяльність Лотоцького охоплювала „цілість становлення української справи. Отож не дивно, що плянував він і здійснював одночасно здавалося б зовсім неспівмірні і далекі від себе діла" („Вступне слово" Б. Гошовського).

Життя ж було нелегке, згадати хоч би, що на еміґрації довелося бути й нічним сторожем, а очорнювання недругами було нормою. Так, коли він був послом у Туреччині, то про нього розповсюджувано чутки, що він — „бувший моряк, який ограбував, чи навіть зарізав якусь княгиню Горчакову, викрав дуже гарну сестру жалібницю (...), а його оточення — це все міжнародні авантюрники, німецькі агенти..." (Стаття І. Токаржевського-Карашевича, „Олександер Лотоцький як дипломат"). Важезні удари тривали й по його смерті, коли загинув його багатющий особистий архів, бібліотека та архіви, що їх він придбав для Наукового Інституту у Варшаві. Між ними був архів Михайла Драгоманова, що з нього повелося опублікувати лиш один том. (Свідчення П. Зайцева у статті „Мало було — Лотоцьких")

У „Збірнику" про зразкового сім'янина, який, по упокоєнні подруги життя, щодня відвідував її могилу, — навіть у надто несприятливих роках війни, коли нелегко було продістатися на край великого міста. Багато про його привітність, приязність, опікування здібним юнацтвом та про його оточення. М. Антонович („Жмут споминів") пригадує, як, бувши юнаком, він уперше побачив цікавого гостя своїх батьків і був захоплений його розповідями, що прикували увагу й інших слухачів. У пізніших зустрічах перше враження потвердилось і поширилось: „мені не доводилося (...) бувати в культурнішій атмосфері українського життя".

(Закінчення на стор. 7)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ В ДНЯХ ВІД 5-го до 11-го ЧЕРВНЯ 1983 РОКУ

(1)

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД

Понеділок, 5-го червня 1983 року

Рання сесія

Наради почалися в понеділок, 5-го червня 1983 року, о год. 11-ій перед полуднем у великій залі павільйону „Веселка". Їх попереджено традиційним поклоном Тарасові Шевченкові та поновним приреченням вірности його ідеалам біля його пам'ятника. Церемонію започаткувала керівник культурних імпрез на Союзівці Аня Дидик, вітаючи головних урядовців та бажаючи їм приємного побуту на Союзівці. Відкрив програму головний предсідник д-р Іван Флис, слово про Шевченка сказав почесний член Головного Уряду УНС і колишній довголітній його секретар, тепер президент НТШ, проф. д-р Ярослав Падох. З черги Аня Дидик продеклямувала уривки із Шевченкової поеми „Сон", а на закінчення усі приявні проспівали Шевченків „Заповіт".

В нарадах взяли участь:

Головні екзекутивні урядовці:

Д-р Іван Флис — головний предсідник, д-р Мирон Куропась — заступник головного предсідника, сен. Павло Юзик — головний директор для Канади, Ґльорія Пашен — заступниця головного предсідника, Володимир Сохан — головний секретар, Уляна Дячук — головний касир, Степан Гавриш — головний організатор.

Головні контролери:

Мгр Іван Геврик — голова, д-р Нестор Олесницький — заступник голови, інж. Анатолій Дорошенко — секретар, д-р Богдан Гнатюк і о. протопресвітер Степан Біляк — члени.

Головні радні:

Гелен Олек-Скатт, Тарас Шмаґала, Андрій Джула, Іван Одежинський, Євген Іванців, Володимир Гавриляк, Володимир Квас, Текля Мороз, Андрій Кейбіда, Анна Гарас, Тарас Максимович, д-р Аскольд Лозинський, Василь Дідюк і Василь Пастушок.

Почесні члени Головного Уряду УНС:

Марія Чучман, інж. Степан Куропась, д-р Ярослав Падох, Ґеновефа Жеребняк, Анна Чопик, Богдан Зорич, Володимир Запаранюк. Перешкоджена працею Марія Душник не взяла участи в нарадах.

Почесний член УНС і колишній головний предсідник:

Йосип Лисогір

Редактор-емерит:

Антін Драган

(Наради річного засідання протоколувала приявна на них секретарка Організаційного Відділу Головної Канцелярії УНСоюзу Марія Савчак, яку заанґажував головний секретар за згодою Головного Екзекутивного Комітету. Відповідальним за цей протокол та його проголошення в щоденнику „Свобода" залишається головний секретар Володимир Сохан).

Наради відкрив головний предсідник д-р Іван Флис і попросив о. протопресвітера Степана Біляка провести молитву.

о. Степан Біляк найперше попросив присутніх відспівати тричі „Христос Воскрес", а опісля прочитав таку молитву: „Господи, Ісусе Христе! Поблагослови наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, щоб ми їх провели на Твою славу і добро нашого многострадального українського народу. Ми Тебе благаємо і Тобі славу приносимо, Отцю і Сину і Святому Духові повсякчас і на віки вічні — Амінь".

Після молитви **головний предсідник д-р Іван Флис** виголосив своє вступне слово:

Пані й Панове, Сестри і Браття! — На наших річних нарадах цього тижня ми перегорнемо ще одну, вже 88-му з черги річну картку історії нашої великої і славної установи, Українського Народного Союзу. Наші річні звіти у великій мірі є тією історією. Вони подають реєстр наших успіхів, які чергуються з нашими невдачами, віднотовують наші радощі, що чергуються з нашими смутками, бо таке є життя. Важливе, щоб ми під час тих нарад, у наших дебатах над цими успіхами і невдачами, нашими радощами і смутками, правильно їх оцінили, їх і їхні причини та можливі наслідки, і тільки цим керувалися у наших кінцевих рішеннях, бо тільки так ми зможемо збільшити наші успіхи і зменшити наші невдачі.

Сталося, що ці наші річні наради відбуваються в половині року, в якому ми у вільному світі голосно, а народ наш на рідній і все ще не своїй землі тихо у своїх серцях і душах відмічуємо 50-річчя найбільшої трагедії нашої України в новітній історії, трагедії штучно влаштованого комуно-московським окупантом голодоморства, жертвою якого впало понад сім мільйонів українських дітей, жінок і чоловіків. Наш Український Народний Союз бере активну участь у Крайовому Громадському Комітеті, що поставив собі за мету „згадати самим і пригадати іншим" ту страшну трагедію нашого народу і той жахливий злочин його комуно-московського окупанта, який продовжує цю свою політику народовбивства супроти українського народу, хоча і в іншій, але не менш жорстокій формі „злиття націй".

Згадую про це на вступі наших нарад, бо всі наші домашні дійсні й уявні проблеми є нічим у порівнянні з тією неволею та її наслідками, що їх переживає наш народ на рідній землі під московським караулом.

А тепер хвилиною тихої молитви пом'янімо мільйони українських жертв комуно-московського голодоморства 50 років тому.

— Однохвилинна мовчанка —

Відмічуючи в цьому році трагічну річницю голодоморства в Україні, ми в цьому році згадуємо також і світлу річницю в історії нашої української громади в Америці взагалі, а нашого Українського Народного Союзу зокрема. Це 90-ліття безперервної появи нашого українського щоденника „Свобода" та 50-річчя такої ж появи нашого англомовного „Українського Тижневика".

Як це часто буває в історії, так і тут „з журбою радість обнялась". Маймо це на увазі під час наших нарад та в наших рішеннях, і докладімо всіх зусиль, щоб ті, які прийдуть після нас, мали більше радісних річниць, а менше сумних.

Наш Український Народний Союз був заснований з одною великою метою: зорганізувати всі наші сили і ресурси, бо тільки так ми можемо з більшим успіхом допомагати собі самим і нашому народові. Це й повинно бути головним предметом наших дебат і наших рішень. Перед нами є така реальна можливість записати одну із чергових світлих сторінок в нашій історії. Це запляновала злука двох наших Союзів, Українського Народного Союзу з Українським Братським Союзом. Ми служимо і здійснюємо цю головну мету, для якої наш Союз був створений, кожним приєднаним новим членом, кожним здобутим і виданим на добрі цілі доляром, кожним нашим добрим словом і добрим ділом. Це відноситься зокрема до таких важливих у нашій діяльності подій, як щорічні наради Головного Уряду. Отже, маймо це на увазі і побажаймо собі в цьому найкращих успіхів.

А тепер хвилиною тихої молитви згадаймо і вшануймо ще тих 908 наших членів, між ними і 13 відділових секретарів, які у звітовому році відійшли від нас у вічність.

— Однохвилинна мовчанка —

За хвилину Екзекутивний Комітет запропонує Вам на схвалення порядок наших цьогорічних нарад. Перед цим дозвольте ще сердечно привітати Вас усіх, однаково новообраних, як і переобраних на минулорічній Конвенції членів Головного Уряду, на цих наших перших поконвенційних звичайних річних нарадах, побажати Вам повного успіху в цих нарадах та приємного побуту на „Союзівці", на цьому нашому „клаптику України на американській землі".

2. ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Після вступного слова, головний предсідник заявив, що всі члени Головного Уряду мають перед собою порядок нарад і попросив давати завваги або внески до нього.

Василь Пастушок запропонував, щоб до порядку нарад додати прийняття протоколу з надзвичайного засідання Головного Уряду УНС, що відбулося 18-го і 19-го вересня 1982 року і перевірення виконання тих 6 першенств з рапорту Балу, які були тоді встановлені.

Головний секретар Володимир Сохан заявив, що протокол із надзвичайного засідання Головного Уряду є написаний і знаходиться у Головній Канцелярії. Про згадані наради було дуже докладне звідомлення у „Свободі" і в „Українському Тижневику" і тому згаданого протоколу не друковано вже у „Свободі".

Інж. Степан Куропась додав, що до порядку нарад треба б ще вставити точку „вибір або затвердження редактора „Свободи". Запитався, чи зголосилися на працю якісь нові редактори.

Головний предсідник д-р І. Флис відповів, що Екзекутива не заміряла звільняти з праці теперішнього редактора „Свободи" і приймати на його місце іншого. Попросив, щоб редактор-емерит вияснив, як ця справа виглядала в минулому.

Ред. Антін Драган подав, що давніше було так, що коли обрано головного редактора, а опісля на Річних Нарадах прийнято його звіт, то не було вже мови про потребу вибору нового редактора, або затвердження того, що звітував. Коли б його звіту не прийнято, він мусів би зрезиґнувати. Додав, що коли в 1980 році вибирано теперішнього редактора, було сказано, що його вибирають тільки на один рік.

Після цього вияснення, головний предсідник заявив, що каденція редактора Зенона Снилика продовжується.

Головний радний Тарас Шмаґала дав внесок прийняти порядок нарад з поправкою, яку вніс В. Пастушок. Його піддержав В. Пастушок.

Головний предсідник перевів голосування. Порядок нарад прийнято одноголосно.

ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття нарад
2. Прийняття порядку нарад
3. Затвердження протоколів з попередніх нарад
4. Перевірення виконання 6 першенств з рапорту Балу
5. Визначення Комісій
6. Звіти членів Головного Уряду
7. Дискусія над звітами членів Головного Уряду
8. Звіт Головної Контрольної Комісії і рекомендація на прийняття звітів
9. Звіти:
   а) управителя Союзівки
   б) головного редактора „Свободи"
   в) головного редактора „Українського Тижневика"
10. Злука з Українським Братським Союзом
11. Звіт Комісій і схвалення рекомендацій
12. Створення Фундації УНСоюзу
13. Затвердження бюджету
14. Різне (внески й ухвали)
15. Закриття нарад.

3. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛІВ

Відносно точки „затвердження протоколів з попередніх нарад" **мгр Іван Геврик** заявив, що згаданий протокол прийняла 30-та Конвенція УНС та самозрозуміло, що той протокол треба прийняти. Внесення мґр-а Геврика піддержав Іван Одежинський.

Головний предсідник зарядив голосування — протоколи прийнято великою більшістю голосів. Нікого не було проти — чотири головні урядовці, які вперше ввійшли до ГУряду УНС на 30-ій Конвенції, здержалися від голосування, бо вони не брали участи в останніх річних нарадах.

5. ВИЗНАЧЕННЯ КОМІСІЙ

Головний предсідник І. Флис відчитав склад поодиноких Комісій:

Стипендійна Комісія:

У її склад входять всі члени Головного Екзекутивного Комітету, головні контролери: мгр Іван Геврик, д-р Богдан Гнатюк, інж. Анатолій Дорошенко, головні радні: Тарас Шмаґала, від Комісії Молоді Євген Іванців і головний редактор „Свободи" Зенон Снилик.

Організаційна Комісія:

До Комісії входять: Степан Гавриш, д-р Ярослав Парох, Богдан Зорич, Василь Дідюк, Олена Олек-Скатт, Анна Гарас, мгр Іван Геврик, Іван Одежинський, Володимир Гавриляк, Василь Пастушок. Комісія працюватиме під час нарад.

Комісія Жіночих Справ:

Анна Гарас, Олена Олек-Скатт, Текля Мороз, Уляна Дячук, Ґльорія Пашен, д-р Анна Чопик, Ґеновефа Жеребняк, Марія Чучман.

Комісія Молоді:

Інж. Анатолій Дорошенко, Євген Іванців, Тарас Максимович, Марта Кордуба (з дорадчим голосом).

Комісія для справ культури:

До Комісії входять всі чотири члени Екзекутиви, які працюють в Головній Канцелярії, головний редактор „Свободи", д-р Богдан Гнатюк, д-р Мирон Куропась, д-р Ярослав Падох, Василь Дідюк, ред. Антін Драган і, в міру потреби, представники українських наукових установ.

Комісія Преси і Публічних Зв'язків:

Д-р Іван Флис, сен. Павло Юзик, Олена Олек-Скатт, д-р Мирон Куропась, інж. Степан Куропась, Рома Сохан-Гадзевич, ред. Зенон Снилик, ред. Антін Драган.

Комісія Канадських Справ:

Сен. Павло Юзик, мгр Іван Геврик, Василь Дідюк, Текля Мороз, Богдан Зорич, Марія Чучман, д-р Іван Флис, Уляна Дячук.

Комісія для справ старших віком союзовців:

До Комісії входять всі почесні члени Головного Уряду УНСоюзу.

Фінансова Комісія:

Уляна Дячук, Богдан Гнатюк, Тарас Шмаґала, Іван Геврик, Ґеновефа Жеребняк, Степан Куропась, Володимир Квас, Ґльорія Пашен.

Спортова Комісія:

Андрій Джула, Галина Олек-Скатт, Ґльорія Пашен, інж. Анатолій Дорошенко, Текля Мороз, д-р Нестор Олесницький, Тарас Максимович.

Резолюційна Комісія:

Богдан Гнатюк, о. протопресвітер Степан Біляк, сен. Павло Юзик, ред. Антін Драган, Василь Дідюк.

Виховно-дослідна Комісія:

Д-р Мирон Куропась, Тарас Шмаґала, д-р Богдан Гнатюк, Тарас Максимович, інж. Анатолій Дорошенко, Андрій Кейбіда, Василь Пастушок, Євген Іванців.

Комісія Братської Діяльности:

Уляна Дячук, д-р Мирон Куропась, о. протопресвітер Степан Біляк, Степан Гавриш, Володимир Квас, Євген Іванців, і — як гість — Марта Кордуба.

Комісія розбудови Союзівки:

Володимир Квас, Тарас Шмаґала, д-р Мирон Куропась, д-р Нестор Олесницький, інж. Анатолій Дорошенко, Євген Іванців, Тарас Максимович, д-р Богдан Гнатюк, Йосиф Лисогір, Ґльорія Пашен, Уляна Дячук, Олена Олек-Скатт, Василь Пастушок.
Головний предсідник д-р Іван Флис входить з уряду до всіх Комісій.

Мгр Іван Геврик підкреслив, що Комісія Братської Діяльности повинна підлягати Організаційному Відділові.

Уляна Дячук вияснила, що на початку попередньої каденції була створена спеціяльна комісія, яка винесла була цілий ряд резолюцій і рекомендацій. Одною з таких резолюцій було створення посту керівника братської діяльности. Такі пости мають майже всі більші братські організації в Америці. Такий пост створив у минулому році Нешенал Фратернал Кансіл. У минулому Відділи УНСоюзу плекали братську діяльність, якою УНСоюз чваниться. З часом Відділи занехали цю діяльність, або її перебрали інші організації. З огляду на те, Організаційна комісія рішила створити такий пост керівника братської діяльности, щоб привернути її в Округах і по Відділах. Через братську діяльність УНСоюз має статус неприбуткової організації. Пост керівника братської діяльности займає Марта Кордуба, а вона (Улян Дячук) наглядає над її працею.

Д-р М. Куропась звернув увагу, що Комісія розбудови Союзівки повинна розглянути теж можливості набуття подібних Союзівок на Заході Америки і в Канаді.

На тому закінчено ранню сесію.

ПОНЕДІЛОК — ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 2.00 по полудні

Наради відкрив головний предсідник д-р Іван Флис.

Сен. П. Юзик пригадав, що 30-та Конвенція УНС схвалила покликати спеціяльну Комісію для сформулювання поправки до статуту в справі створення Дирекції УНСоюзу в Канаді і її функцій, яка мусить бути одобрена Головним Урядом УНС.

Головний предсідник представив делеґацію сеньйорів УНС в особах: д-р Роман Барановський, д-р Олег Волянський і Михайло Ольшанський. Подав, що в минулому тижні сеньйори відбули на Союзівці свій з'їзд, який тривав від неділі до п'ятниці. У п'ятницю головний предсідник взяв участь у згаданому 9-му З'їзді і тоді сеньйори попросили, щоб на Річних Нарадах прийняти їхню делеґацію, яка передала б членам Головного Уряду побажання сеньйорів і що можна зробити, щоб зреалізувати їхні пляни — побудови дому для старших віком членів УНСоюзу. Попросив до слова

д-ра Романа Барановського, який подав, що сеньйори УНС відбули свій 9-ий з'їзд і винесли відповідні постанови, а одночасно вибрано комісію з трьох осіб, які саме були тут представлені, щоб вони з'ясували членам Головного Уряду їхні постанови та прохали їх допомогти сеньйорам зреалізувати постанови згаданого з'їзду. Після цього, він привітав членів Головного Уряду, побажав їм успішних нарад та відчитав наступні резолюції з'їзду:

1. Схиляємо наші голови в глибокій пошані перед жертвами Великого голоду в Україні 1933 року, штучно організованого большевицькою Москвою в цілі підірвання біологічної сили українського селянства, як найбільш надійної опори української нації. Приєднуємося до інфромаційних і протестуючих акцій, веденими усіми українцями в розсіянні і закликаємо усіх сеньйорів дати їм всесторонню підтримку.

2. Ще раз звертаємося до Головного Уряду і до Екзекутиви УНС, щоб вони подбали про реалізацію проєкту побудови Дому Сеньйорів на Союзівці та негайно почали працю побудови кондомініяльних будинків.

3. Пропонуємо, щоб на Окружних зборах Відділів УНС було завжди включено обговорювання потреб старших віком і потребуючих опіки й допомоги членів УНС.

4. Закликаємо сеньйорів УНС творити клюби сеньйорів в осередках поселення і при їх помочі плянувати та здійснювати допомогову акцію. Нав'язувати контакти з іншими клюбами сеньйорів для інформації й використовування можливостей допомоги із стейтових і федеральних фондів. Там, де немає клюбів сеньйорів допомогову акцію повинні перебрати на себе Відділи УНС у співпраці з різними нашими допомоговими товариствами.

5. Закликаємо сеньйорів та всіх членів УНС більш активно включитися в реалізацію проєктів запланованих попередніми Управами Об'єднання, як збірка на Фонд Дому Сеньйорів, допомогові акції тощо.

6. Пропонуємо, щоб З'їзди Об'єднання Сеньйорів відбувалися після Річних Зборів Головного Уряду УНС, щоб в тому часі Управа Союзівки не влаштовувала жадних інших імпрез і, щоб сеньйори, бажаючі взяти участь у з'їзді були забезпечені приміщенням. Зобов'язуємо новообрану Ураву у тому відношенні договорюватися з Екзекутивою УНС і Дирекцією Союзівки.

7. Пропонуємо, щоб новообрана Управа збільшила число випусків Сторінки Об'єднання Сеньйорів у „Свободі".

Резолюції підписали: д-р Роман Барановський, Володимир Різник, Микола Бобечко.

Михайло Ольшанський ствердив, що сеньйори, зібрані на 9-му з'їзді одноголосно схвалили вище подані резолюції і попросив, щоб справи побудови дому для сеньйорів не відкладати. Сказав, що Управа Об'єднання Сеньйорів подасть списки кандидатів на мешканців у згаданому домі.

Гол. предсідник д-р І. Флис сказав, що були зажалення деяких сеньйорів відносно браку приміщення на час з'їзду на Союзівці і підкреслив, що першенство на приміщення там мають члени УНСоюзу, а не-членів можна примістити тільки тоді, як буде лишнє місце.

Інж. Степан Куропась сказав, що УНСоюз статутово є зобов'язаний дбати за своїх сеньйорів. Підкреслив, що на це є відповідна фінансова резерва і вже був час такий дім побудувати.

Д-р І. Флис подякував відпоручникам сеньйорів за їхню участь і запевнив їх, що УНСоюз поробить усі можливі заходи, щоб закупити землю від НТША на побудову цього дому.

Марія Демидчук ще раз пригадала присутнім, що гроші, за які закуплено Союзівку, були властиво призначені на побудову дому для сеньйорів. Апелювала, щоб Головний Уряд прихильно поставився до справи побудови дому для старших.

6. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Звіт головного предсіднаки д-ра Івана О. Флиса

Як головний предсідник УНСоюзу маю знову приємність здавати уже п'ятий Річний звіт у черзі, що почалася 1979 року. Ці звіти головного предсідника є до деякої міри посланням про Стан Унії, чи — більш властиво — посланням про Стан Союзу. Наш Союз, Український Народний Союз, є нашою Українською Унією. Він є унією понад 82,000 членів, які стоять на сторожі інтересів найбільшої української організаційної спільноти на Американському континенті. Наш Союз має в своїх рядах найбільшу організацію молоді, найбільшу організацію жінок, найбільшу українську політичну організацію та найстаршу і найбільшу українську американську організацію.

Український Народний Союз наближається до святкування свого 90-річчя. Ми очікуємо відповідних святкувань заснування УНСоюзу 22-го лютого 1894-го року в усіх наших осередках, без уваги на їх величину, включно з головними осередками нашого поселення у Філядельфії, Чікаґо, місті Ню Йорку, Клівленді, Детройті та в місті нашого народження у Шамокіні, Пенсильванія.

Report of the Supreme President John O. Flis

It is again a pleasure to render, as U.N.A. Supreme President, a fifth Annual Report in a series starting with 1979. These reports of the Supreme President are to a degree a State of the Union message, or more appropriately, a State of the Soyuz message. Our Soyuz, the Ukrainian National Association, is our Ukrainian Union. It is a union of over 82,000 members who stand guard over the interests of the largest Ukrainian organizational entity on the American continent. Our Soyuz has in its ranks the largest youth organization, the largest ladies organization, the largest Ukrainian political organization, and the largest and oldest Ukrainian American organization.

The Ukrainian National Association is about to celebrate its 90th birthday. We look forward to appropriate celebrations of the founding of U.N.A. on February 22, 1894, at all of our centers regardless how small, including our main centers of settlement, Philadelphia, Chicago, New York City, Cleveland, Detroit and in the city of our birth, Shamokin, Pa.

УНСоюз протягом минулого року безперервно продовжував свою підтримку нашим вартісним виховним, культурним, релігійним і атлетичним інституціям. УККА є одинокою установою, яка не скористала з нашого щорічного розподілу фондів. Причина цього нам усім добре відома.

У порівнянні з попередніми роками, рік 1982-83 був відносно спокійним, коли мова про політику. Я думаю, що кінцевий вислід виборів на нашій 30-ій Конвенції охолодив запал наших занадто амбітних членів. Нам треба пам'ятати, що загроза для УНС з того боку не проминула, вона тільки зменшилася. Кується нова зброя для використання проти демократичної думки, що існує в умах членів теперішнього Головного Уряду.

Наше тривке нездужання все ще з нами. Під фінансовим оглядом, УНС здобуває на всіх фронтах. Наші втрати в членах походять від тієї недуги, що навістила всі українські та всі, за вимком деяких, американські братські установи. Тим не менше УНС мусить пробувати всіх можливих засобів для припинення наших щорічних втрат у членах. Головний Екзекутивний Комітет використає кожну можливість, щоб при Вашій активній допомозі вивести УНС з теперішнього прикрого положення. Інші етнічні братські союзи мали такі самі години випробування і вийшли з них переможно. Українці не є меншевартісні. Все, що ми потребуємо, це сильне і систематичне гуртове зусилля перемогти наші труднощі.

РЕКОРДОВИЙ І ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛИ

Нічого вищого не можна сказати про ці два департаменти, як повторити те, що я вже сказав про них у минулому: неперевершені. Їхня співпраця з урядом предсідника є прикладна. Наш головний касир, пані Уляна М. Дячук, і наш головний секретар, Володимир Сохан, заслуговують на наш голос вдячности за працю добре виконану.

Фінансова ситуація до деякої міри устабілізувалася. Відсоткова стопа обнизилася, хоча ще й не до такої міри, як це ми хотіли б бачити. УНС ще не взяв гіпотеки на будинок наших головних приміщень, щоб звільнити дещо з наших фондів для побудови дому для наших сеньйорів, що в нашій опінії повинно бути черговим великим підприємством УНСоюзу. Наші сеньйори відповідальні за ріст УНС протягом минулих 50 років. Для УНСоюзу тепер настав час, щоб віддячитися за їхню передбачливу відданість та послугу, і побудувати для них приміщення і заопікуватися ними в їхніх осінніх роках.

Наші 450 відділові секретарі одержують з бюр головного секретаря і головного касира швидку і чемну обслугу.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Головний Екзекутивний Комітет у намаганні збільшити результати організаційних зусиль в рр. 1982 і 1983 застосував програму, яку ми назвали „Подвоїть своє забезпечення". Ця програма збільшила наші членські ряди на приблизно 550 нових членів. З точки зору наших великих резерв, ми можемо цілком добре позволити собі на будь-які негативні результати цієї програми.

Поступімо крок дальше. Загальна кількість нових членів, що їх вписав Організаційний відділ у часі від 1-го липня 1982 до 30-го квітня 1983, виносила 2,157. Якщо ми відіймемо від цієї загальної суми тих 550 членів, що їх вписано в програмі „Подвоїть своє забезпечення", тоді матимемо 1,607 нових членів, що їх зорганізовано в цьому 10-місячному періоді. Тоді пересічна місячна кількість зорганізованих нових членів виноситиме 161. Я спитаю, чи Ви вважаєте це за задовільні місячні організаційні результати?

На 30-ій Конвенції УНС, яка відбулася рік тому в Рочестері, Н.Й., п. Гавриш вдався до конвенційної реторики, як це робили інші, і переконав наших делегатів, що він спроможний на ліпші організаційні результати, ніж це виявив його попередник. Пан Гавриш усе ще повинен виявити такі спроможності.

Хоча Екзекутивний Комітет продовжував зусилля в пошукуванні нових теренових організаторів, ми не мали успіху, щоб заповнити побажану квоту 5 чи 6 нових теренових організаторів. Жадних труднощів не ставлено на шляху нашого головного організатора, щоб найняти організаторів. Наші зусилля в цьому відношенні повинні непослаблено продовжуватися.

БУДІВЛЯ НАШИХ ГОЛОВНИХ ПРИМІЩЕНЬ

Будівля при 30 Монтґомері вулиця в Джерзі Ситі, Н.Дж., вповні винаймлена. Проте, чинші все ще низькі, бо поважна кількість поверхів була винаймлена перед 1978, 1979 і 1980 роками по 8, 9, і 10 долярів за квадратну стопу. Поверхи, винаймлені перед 1978-им роком, приносять чинш нище 8 дол. за квадратну стопу. Тепер поверхню винаймається по 16 і більше дол. за кв. стопу.

Завідування будинком передано — за деякими вийнятками — Олесеві Благітці, який виконує подивугідну роботу.

Ми заплатили нашим членам 9¾% за перших три місяці в 1983-му році титулом відсотків за їхні позички на боргові зобов'язання. Раніше УНС платив своїм членам 10 або більше відсотків річно.

УНС одержав 5% прибутку від 8,400,000 дол. своєї позички в 1982-му році. Завдяки більшому прибуткові, що його можна передбачати, можна сміло припускати, що ця відсоткова стопа дальше піднесеться в 1983-му році.

„СВОБОДА"

Порядком братської служби своїм членам та всій Українській громаді УНС видає щоденну газету в українській мові. Около 14,000 друкується її щоденно, за вимком неділь, понеділків і свят.

Редакційний штаб постійно побільшувався до 6 повночасово затруднених редакторів, плюс двох часово затруднених, які працюють по два дні в тижні. Інші пишуть редакційні та авторські статті для „Свободи". Головний Екзекутивний Комітет не має жадного уявлення, чому кількість передплатників „Свободи" щорічно постійно зменшується і при цьому рівночасно потрібно більше редакторів, щоб обслуговувати тих, які залишаються.

Хоча редакційний штаб „Свободи" чисельно збільшився, жаден з редакторів добровільно не зголосився на редактора УНС, щоб писати і спеціялізуватися у справах, які відносяться тільки до УНС.

Щоденний зміст „Свободи", згідно з більшістю критиків, залишається на висоті та перевищує зміст більшости інших українських газет.

Наш головний редактор візьме участь у засіданні в четвер, щоб здати більш подрібний звіт про редакційний штаб „Свободи".

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК"

Ми вповні задоволені працею штабу „Українського Тижневика". Статті, що появляються в „Українському Тижневику", приносять честь нашій українській спадщині взагалі, а Українському Народному Союзові зокрема.

Кожне число цієї публікації заслуговує на похвалу. Але бувають випадки, коли Рома Гадзевич, головний редактор „Українського Тижневика", та її двоє співредакторів, Юрій Зарицький і Марта Коломиєць, здобувають вийнятково високу похвалу і честь Українському Народному Союзові. Таким було видання тижневика з датою 20-го березня 1983, яке було в цілості присвячене „Великому Голодові 1933". Початково надрукованих 20,000 чисел та додаткові числа, що їх досі вислано організаціям у

During the past year, the U.N.A. has, without a pause, continued to support our worthy educational, cultural, religious and athletic institutions. UCCA is the only institution that has not shared in our annual parcelling out of funds. The reason is well known to all of us.

In comparison to prior years, 1982-83 has been a quiet year, politically speaking. It is my belief that the final election results of our 30th Convention have cooled the ardor of our over-ambitious members. We must remember the danger to the U.N.A. from that quarter has not disappeared but merely diminished. New weapons are being forged for use against the democratic thought existing in the minds of the members of the present Supreme Assembly.

Our lasting ailment is still with us. From the financial point of view, the U.N.A. is gaining on all fronts. But the annual loss in membership is appalling. We must attribute our membership losses to the malady being experienced by all Ukrainian fraternals and by all but a few American fraternals. Nonetheless, the U.N.A. must try very possible cure to stop our annual losses in membership. The Supreme Executive Committee is going to use every possible avenue, and, with your active support, bring the Ukrainian National Association out of its present predicament. Other ethnic fraternals have gone through the same hours of trial and have come out victorious. The Ukrainians are no less worthy. All we need is a strong, systematic group effort to overcome this difficulty.

RECORDING & FINANCIAL DEPARTMENTS

Nothing higher could be said about these two departments than to repeat what I have said about them in the past. Superb. Their cooperation with the office of the Presidency is exemplary. Our Supreme Treasurer, Mrs. Ulana M. Diachuk, and our Supreme Secretary, Mr. Walter Sochan, deserve our vote of thanks for a job well done.

The financial situation has stabilized somewhat. Interest rates have fallen, although not as much as we would like to see. The U.N.A. has not placed a mortgage on our headquarters so as to free some of our funds for a home for our Seniors, which in our minds shall be the next big project to be undertaken by the U.N.A. Our seniors are responsible for the growth of U.N.A. during the last 50 years. It is now time for U.N.A. to reciprocate their foresight, devotion and kindness, and build a facility for them and care for them in their autumn years.

The 450 secretaries receive prompt and courteous service from the office of the Supreme Secretary and the office of the Supreme Treasurer.

ORGANIZING DEPARTMENT

The Supreme Executive Committee in an effort to bolster the results of the organizing effort in 1982 and 1983, resorted to what we call a "Double Your Insurance" program. This program netted for our membership rolls approximately 550 new members. From the point of view of our heavy reserves, we can well afford to absorb any negative results of this program.

Let us go one step further. The total new members signed up by the Organizing Department for the period July 1, 1982 to April 30, 1983 was 2157. If we subtract from this total the 550 members signed up under the "Double Your Insurance" program, we will then arrive at 1607 new members organized during this 10 month period. The monthly average number of new members organized would then be 161. I would ask if you consider that to be a satisfactory monthly organizational result?

At the U.N.A. 30th Convention, which was held one year ago in Rochester, New York, Mr. Hawrysz resorted to convention rhetoric, as did others, and convinced our delegates that he was capable of better organizational results than his predecessor had shown. Mr. Hawrysz has yet to exhibit such capabilities.

Although the Executive Committee has kept up the effort in looking for field organizers, we have been unsuccessful in filling the desired quota of 5 or 6 new field organizers. No difficulties have been placed in the path of our Supreme Organizer to hire organizers. Our efforts in that respect shall go on unabated.

OUR HEADQUARTERS BUILDING

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. is fully rented. The rents, however, are still low since quite a number of floors were rented prior to 1978, 1979, and 1980 at $8, 9, 10 per sq.ft. Floors rented prior to 1978 bring rents lower than $8 per sq.ft. Space is being presently rented at $16 or more per sq.ft.

The management of the building has been passed on, with a few exceptions, to Al Blahitka, who is doing an admirable job.

We paid our members 9 3/4% for the first 3 months in 1983 for interest on their promissory notes. Prior to that the U.N.A paid our members 10% or more per year.

The U.N.A. received 5% interest on $8,400,000 of its loan during 1982. Due to higher profit than can be anticipated, it is safe to assume that this interest rate will rise further in 1983.

SVOBODA

As a fraternal service to our members and to the entire Ukrainian community, the U.N.A. publishes a daily newspaper in the Ukrainian language. About 14,000 are printed daily except Sundays and Mondays and holidays.

The editorial staff has steadily risen to 6 full time editors plus 2 part time editors, who works 2 days per week. Others write editorials and articles for SVOBODA. It is a complete unknown to the Supreme Executive Committee how the subscribers to SVOBODA can steadily demish annually and yet additional editors are required to serve those remaining.

Although the Editorial Staff of SVOBODA has risen in number, not one of the editors has volunteered to be a U.N.A. editor, writing and specializing in matters pertaining to the U.N.A. only.

The daily content of SVOBODA, according to most critics, remains high and is superior in content to most other Ukrainian Newspapers.

Our Editor-in-Chief will attend the meetings on Thursday to render a more detailed report upon the editorial staff of SVOBODA.

THE UKRAINIAN WEEKLY

The staff of the UKRAINIAN WEEKLY is operating to our complete satisfaction. The articles appearing in the Ukrainian Weekly bring credit to our Ukrainian heritage in general, and to the Ukrainian National Association in particular.

Each issue of the publication is praiseworthy. But there are times when Roma Sochan Hadzewycz, the Editor-in-Chief of the UKRAINIAN WEEKLY, and her two co-editors, George Zarycky and Marta Kolomayets bring exceptional high credit and honor for the Ukrainian National Association. Such was the weekly publication of March 20, 1983 which was in its entirely devoted to the "The Great Famine of 1933." The

З'єднаних Стейтах та в Канаді на їх прохання, свідчать про популярність нашого „Українського Тижневика" та про високу вартість друкованих у ньому матеріялів.

УНС має приблизно 6,000 передплатників „Українського Тижневика" і ця кількість передплатників постійно росте.

Головний редактор „Українського Тижневика" виступить перед Головним Урядом, щоб скласти її звіт.

СОЮЗІВКА

Згідно з побажанням членів цього Головного Уряду на минулорічному спеціяльному засіданні у вересні 1982 р., Головний Екзекутивний Комітет взявся до роботи, щоб зробити зі Союзівки „кращу" вакаційну оселю.

Нові вікна заінстальовано в головному будинку коштом 9,997.00 дол. У вестибюлях та деяких кімнатах змінено килими коштом 15,292.00 дол. Меблі у всіх кімнатах головного будинку вповні змінено коштом 25,933.00 дол. Драперії і накривала закуплено за 2,667.00 дол. Куплено нове вантажне авто за 3,500.00 дол. та відгортач снігу за 2,697.00 дол. Басейн для дітей направлено за 2,185.00 дол.

Відновлення головного будинку новим умеблюванням звільнило деякі вживані меблі в головному будинку для вжитку в будинках Ужгород, Ворохта, Чернівці, Київ і Полтава.

Пороблено направи і помалювання на цілій Союзівці.

Наш управитель, Юрій Прокопець, добре вив'язався з усіх робіт, щоб зробити зі Союзівки оселю, якою можна пишатися.

Пан Володимир Квас, на прохання Головного предсідника, погодився перебрати на себе відповідальність за направу доріг Союзівки і трьох тенісових кортів, за що йому належиться наша вдячність.

Ціни за побут на Союзівці дещо підвищено у відгомін на інфляцію, як і на те, щоб їх зрівняти з ринковими цінами. Союзівка все ще дає нашим членам і їх гостям нагоду на найкращі вакації за їхні гроші.

УНС позичив Союзівці суму 45,000 дол. у 1982 і 117,000 дол. у 1983-му році (досі) на основні поліпшення та покриття видатків.

КОРПОРАЦІЯ МЕШКАНЕВОГО ДОМУ ПОЛУС ГУК

Збільшилися труднощі в завідуванні цим мешканевим комплексом. Будинок має тепер 10 років. Особиста власність, вживана у зв'язку з ним, постарілася і потребуватиме змін. Ми натрапили на труднощі у підна йденні відповідного завідуючого штабу.

Аґентство Мешканевого Фінансування стейту Ню Джерзі почало вимагати здійснення постанови, щоб завідуючий штаб усіх його будинків був професійно вишколений та авторизований. УНС і Порторіканська Організація були змушені найняти Вестґейт Менаджмент Компані для таких завідуючих цілей, зберігаючи за власниками право на вибір нових льокаторів та на підписування всіх чеків.

Очікуємо, що УНСоюзові тепер доведеться віддавати менше часу на завідування цією будівлею.

СПРАВА СЛАВКА НОВИЦЬКОГО

У 1979-80 р. ми найняли послуги Славка Новицького, відомого кінопродуцента, щоб він випродукував для УНС два фільми: один „ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛЮС" на 14 хвилин показу і другий, на 29 хвилин, „ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ", зосереджений на слідах, переживаннях-недолі та досягненнях українських поселенців в Америці.

Повний контрактовий кошт за фільм „ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛЮС" мав бути 25,000 дол., а за фільм „ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ" 87,500 дол., який збільшено до фільму на 58 хвилин за повну ціну 124,000 дол. Контракт був з корпорацією п. Новицького „Фільмарт Корпорейшн".

Фільм виготовлено і копію кожного фільму доставлено УНСоюзові для показу на нашій рочестерській Конвенції. Після конвенції копії доставлено до канцелярії УНС.

П. Новицький затримав неґативи для їх остаточного викінчення.

П. Новицький тоді заявив, що з уваги на збільшення коштів, він мусить просити УНС про додаткові гроші. Йому сказано, що він одержав повну контрактову ціну. Він погодився, що він не має законних претенсій до УНС, але тим не менше УНС повинен заплатити йому 40,000 дол. надвижки в його видатках.

У відповідь на прохання УНС, щоб п. Новицький доказав збільшення коштів продукції фільмів для УНС, п. Новицький натомість переслав УНСоюзові докази його довгів деяким з його вірителів. УНСоюз не поступився.

З черги ми почули від його адвоката. Пан Новицький зголосив банкротство, але він погоджувався викінчити два фільми УНС, якщо УНС заплатить його довги на приблизну суму 26,000 дол. та на заплату для п. Новицького в сумі 6,000 дол. за його додаткову працю над фільмами.

УНС заперечив усі представлені йому зобов'язання.

У міжчасі УНС довідався, що з оригінальних фільмів у його руках пожна поробити копії. УНС поробив заходи для виготовлення таких копій. Досі нашим Округам на їх прохання доставлено копію фільмів для висвітлювання.

ЗЛУКА З УКРАЇНСЬКИМ БРАТСЬКИМ СОЮЗОМ

Головний Екзекутивний Комітет УНС продовжував зустрічі з керівними колами Українського Братського Союзу та пороблено дальші пляни для злуки на Надзвичайній конвенції обох союзів в осені 1984-го року.

Якщо злука буде схвалена на тій Надзвичайній конвенції, то злучений союз буде відомий під назвою Український Народний Братський Союз.

Тентативною датою злуки є осінь 1984. Конвенційні делеґати обох союзів зустрінуться на спільній кінцевій сесії, якщо злука буде прихильно вирішена.

Деякі із подробиць злуки є такі:

Головна канцелярія злученої організації буде в Джерзі Ситі.

Пропонований Статут нової організації буде приготований Статутовим комітетом, що складатиметься з шістьох членів, по трьох з кожної організації, та буде приготований на зразок статутів інших етнічних братських союзів.

Злучений Союз дальше видаватиме „Свободу", як український щоденник, „Народну Волю", як український тижневик, „Український Тижневик", як тижневик англійською мовою, „Форум" дальше появлятиметься, як квартальник, і „Веселка" продовжуватиме свою теперішню появу.

Екзекутивний Комітет складатиметься з 9 членів. Екзекутивний віце-президент, асистент секретаря, асистент касира, другий директор для Канади, як також 2 із 7 контролерів та 6 із 16 радних будуть обрані з рядів Українського Братського Союзу на конвенції в 1986-му році. Статутовий Комітет може змінити титули. Маймо надію, що слово

original printing of 20,000 copies plus additional copies to date mailed to organizations in the United States and Canada upon request, attest to the popularity of our Ukrainian Weekly and attest to the quality of materials published therein.

The U.N.A. has approximately 6,000 subscribers to the UKRAINIAN WEEKLY, which subscription is steadily growing.

The Editor-in-Chief of the UKRAINIAN WEEKLY will appear before the Supreme Assembly to render her report.

SOYUZIVKA

As was requested by members of this Supreme Assembly at the last year's Special Meeting in September 1982, the Supreme Executive Committee went to work in order to make Soyuzivka a "better" resort.

New windows were installed in the main house at a cost of $9,997.00. Rugs were replaced in the hallways and in some of the rooms at a cost of $15,292.00. Furniture was completely replaced in all of the rooms in the main house at a cost of $25,933.00. Drapes and bedspreads were purchased at a cost of $2,667. A new truck was purchased at a cost of $3,500.00 and snow plow for $2,697.00. Childrens pool was repaired at a cost of $2,185.00.

The refurbishing of the main house with new furniture freed some of the usuable furniture in the Main House, for use in Uzhorod, Varochta, Chernevtski, Kiev, and Poltava.

Work was done in repairing and painting all of Soyuzivka.

Our manager, George Prokopec, has performed well in all of the work involved in making Soyuzivka a resort to be proud of.

Mr. Walter Kwas has, at the request of the Supreme President, taken upon himself the responsibility of repairing the Soyuzivka roads, and three tennis courts, for which we owe him a vote of thanks.

Prices have been increased slightly to reflect inflation as well as to bring prices more in line with prevailing rates. Soyuzivka still offers the best vacations for their money to our members and their guests.

The U.N.A. has paid out for Soyuzivka the sum of $45,000 in 1982, and $117,000 in 1983 (to date) for the capital improvements and furnishing and for accurued expenses.

PAULUS HOOK COMMUNITY HOUSING CORP.

It was becoming more difficult to manage this housing complex. The building is now 10 years old. Personal property used in conjunction therewith is becoming old and will need replacement. We have encountered difficulty in providing a proper managerial staff.

The N.J. Housing Finance Agency commenced enforcing a ruling that the management staffs, of all agency projects, be professionally licensed and trained. The U.N.A. and P.A.C.O. were compelled to retain Westgage Management Company for such management purpose, retaining for the owners the right to select the new tenants and to sign all checks.

We now expect that the U.N.A. will be required to spend less time in managing this project.

THE SLAVKO NOWYTSKI AFFAIR

In 1979-80 we retained the services of Slavko Nowytski, a well known moviemaker, to produce for the U.N.A. two films, one a 14 minute production sales film "INSURANCE PLUS", and the other a 29 minute "HELM OF DESTINY" film centering upon the trials, tribulations and accomplishments of the Ukrainian immigration in America.

The total contract cost was to be $25,000 for the film "INSURANCE PLUS", and $87,500 for the film "HELM OF DESTINY", which was increased to a film for 58 minutes at a total cost of $124,000. The contract was with Mr. Nowytski's corporation, Filmart Corporations.

The films were produced and a copy of each film was delivered to U.N.A. for a showing at our Rochester Convention. The copies were brought to U.N.A. offices after the convention.

Mr. Nowytski retained the negative for the purpose of putting the finishing touches onto them.

Mr. Nowytski then stated that because of cost over-runs, he is obligated to ask the U.N.A. for additional monies. He was told that he was paid the full contract price. He agreed that he had no legal claim against the U.N.A. but nonetheless, the U.N.A. should pay him $40,000 for his cost over-runs.

In answer to U.N.A.'s request that Mr. Nowytski prove his cost over runs on the U.N.A. films, Mr. Nowytski instead sent to U.N.A. proof of his debts to some of his creditors. U.N.A. wouldn't budge.

Next we heard from his attorney. Mr. Nowytski put himself into bankruptcy, but he was willing to finish two films if the U.N.A. would pay his debts totaling approximately $26,000 and a stipend to Mr. Nowytski totalling $6,000 for additional work to be done by him on the films.

U.N.A. disclaimed all liabilities presented.

In the meantime, U.N.A. learned that it could have copies made of the original films in its hands. U.N.A. proceeded to have copies made. To date our districts have had delivered to them on request, a copy of the films for showing.

We are awaiting further developments in this matter.

MERGER WITH UKRAINIAN FRATERNAL ASSOCIATION

The U.N.A. Supreme Executive Committee continued to meet with representatives of the governing circles of the Ukrainian Fraternal Association and further plans were made for merger at a Special Convention of both fraternals to be held in the autumn of 1984.

The merged fraternal would be known as Ukrainian National Fraternal Association if the merger is approved at that Special Convention.

The tentative date of merger is the autumn of 1984. The convention delegates of the two fraternals would meet in a final session if the merger is favorably acted upon.

Some of the details of the merger are as follows:

The Main Office of the merged organization would be in Jersey City.

The proposed By-Laws of the new organization are to be drawn by a By-Laws Committee composed of 3 members from each fraternal and such by-laws are to be modelled upon the by-laws of other ethnic fraternals.

The merged fraternal would retain the "SVOBODA" as a Ukrainian daily newspaper, "NARODNA VOLIA" as a Ukrainian Weekly newspaper, "THE UKRAINIAN WEEKLY" as an English language weekly, "FORUM" would continue to be published quarterly, and "VESELKA" would continue to be published as to now.

The Executive Committee would be composed of 9 members. The Executive Vice President, the Assistant Secretary, the Assistant Treasurer, and the Second Directors for Canada, as well as 2 out of 7 auditors and 6 out of 16 advisors would be elected from the ranks of the Ukrainian Fraternal Association at the 1986 convention. Thereafter no

„головний" піде у відставку.

Українці по всіх усюдах дебатують та обговорюють „за" і „проти" цього великого кроку, що його заплянований.

Дальша дискусія в цій справі матиме місце на цьому засіданні і дата надзвичайної конвенції повинна бути вирішена. Головний Екзекутивний Комітет вже в минулому дав до пізнання, що він є за злукою цих двох інституцій, обох бастіонів українського націоналізму та американського і канадського патріотизму.

Головний Екзекутивний Комітет прохає про дальше уповноваження для завершення унії двох найстарших і найбільших українських братських союзів.

УНС І УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

УНС протягом майже 90 років свого існування набув — у протилежності до опінії декого — відповідальність стояти на сторожі прав, однаково економічних і політичних, українських поселенців та їх нащадків в Америці. УНС не ухилявся від цієї відповідальности, не зважаючи на труднощі такого завдання.

В жовтні 1980-го року лідери Організацій Визвольного Фронту перебрали Український Конгресовий Комітет Америки.

УНС вийшов з XIII Конгресу з уваги на тотальне нехтування Визвольним Фронтом правами організацій, що не є членами Визвольного Фронту. Ті, що вийшли з XIII. Конгресу, негайно оформили Комітет за Правопорядок в УККА, щоб могти переговорювати про поворот до УККА.

УНСоюз сподівається, що цей примхливий крок лідерів Організацій Визвольного Фронту буде швидко направлений і всі ті організації, які вийшли з XIII. Конгресу, повернуться в його ряди. Наші сподівання ніколи не здійснилися. „Переможці" не виявили жалю за їхній вчинок і ще менше будь-який нахил до поблажливости відносно „переможених". Було зроблено три намагання звести опозиційні сторони до стола переговорів.

Першим було намагання в грудні 1980 та в січні 1981 рр., що його зробив проф. Лев Добрянський, президент УККА, одинокий урядовець, що був обраний цілою Конвенцією УККА. Розмови провалилися. Ніхто не турбувався, щоб скликати додаткові сесії переговорів.

Другу серію розмов скликав мгр Іван Базарко, президент Світового Конгресу Вільних Українців. Президія СКВУ просила п. Базарка розглянути можливості громадського замирення в Америці. І знов розмови не мали успіху.

Третє і останнє намагання довести до громадського замирення між американськими українцями, чи українськими американцями, як дехто обстоював би, щоб так його називати, було наслідком заклику до національної єдности, що його видали Ієрархи Української Католицької Церкви та до якого долучився Його Святість Патріярх Йосиф Сліпий, глава Української Католицької Церкви. Відповідаючи на листа Його Святости, скерованого до мене, як предсідника УНС, я запевнив Його Святість, що УНС з іншими організаціями повернеться до стола переговорів та вчинить усе в його силі для забезпечення справедливого і тривкого миру в нашій Українській громаді. Натиск збільшувався і УККА був змушений запросити опозицію до стола переговорів. Делегація УККА відмовилася визнати Комітет за Правопорядок, як зорганізоване тіло. Та це не було есенціональне. Але коли делегація УККА відкинула вимогу опозиції, щоби представники нашого католицького, православного і протестантського духовенства були приявними на всіх наших переговорах як арбітри, опозиція не могла бачити дальшої потреби переговорів, якщо ця точка не буде насамперед прихильно вирішена. Опозиція була змушена до акції. Тому, що переговори опинилися на мертвій точці, члени Комітету за Правопорядок були змушені поробити кроки для сформування організації та внести подання на прийняття в члени Світового Конгресу Вільних Українців як організація, що репрезентує українців у З'єднаних Стейтах. Організацію сформовано під назвою Українська Американська Координаційна Рада. Як уже сказано, до Світового Конгресу Вільних Українців вислано листа відносно членства.

ЗАКІНЧЕННЯ

Український Народний Союз збільшився в майні з 46,783,000.00 в дні 30-го червня 1982 до 48,600,000.00 дол. в дні 30-го квітня 1983. Цей ріст у майні не віддзеркалює вірно росту УНС бо оцінка вартости Союзівки і нашої Будівлі нігде не віддзеркалена.

Членство нашого Союзу поступово зменшується в загрозливій кількості. У чотирьох роках перед конвенцією в 1982-му році ми втратили 4,246 членів. Втрата в членстві від 1-го липня 1982 до 30-го квітня 1983 вказує на продовжування тієї тенденції. Ви почуєте, які кроки пороблено і які плянується на майбутнє, щоб змінити криву лінію втрат у списку членів УНС. Одне певне, що УНС мусить все більше і більше здаватися на професійних організаторів поруч своїх відділових секретарів, якщо він має задовільно розв'язати проблему річних втрат у членстві.

Коли Головний Уряд зійдеться на чергове своє засідання в 1984-му році, то все діловодство УНС буде по всяких правдоподібностях вповні скомпютеризоване. Ми виконаємо це, як необхідну справу. Компютеризація є тепер загальною бизнесовою тенденцією, до якої УНС мусить достосуватися, або понести консеквенції. Нам треба пам'ятати, що УНС вже не може знайти двомовних урядовців, що він їх міг вибирати в минулому. Розуміється, що жаден із службовців не буде звільнений після компютеризації.

УНС мусить остаточно також рішитися, чи він лучиться чи ні з Українським Братським Союзом. Головний Екзекутивний Комітет та більшість членства взагалі, як виглядає, одобрюють злуку. Подібні познаки є також з боку членства Українського Братського Союзу. І що ще важливіше, то здається, що і вся Українська громада одобрює таку консолідацію наших сил. Виглядає, що конечність консолідації є вже перерішена. Вона є більше на користь всієї нашої Української громади, аніж на будь-яку видну користь УНС чи УБС, які мають злучитися. Коли ми говоримо про цю злуку наших двох союзів, то це вже більше питання „коли" ніж „чи".

І, вкінці, ми мусимо справитися із нашою позицією в громаді, якщо маємо здобути знову для Української громади престиж, який вона мала раніше. УНС дбав і керувався добром Української громади в Америці майже 90 років. Сьогодні, в часі труднощів, наша Українська громада знову очікує проводу від УНСоюзу.

Ми в нашій Українській громаді маємо людей, що готові виконувати завдання. Українська громада, при допомозі УНСоюзу, вийде переможно з теперішних труднощів. УНСоюз не може завести в цій підтримці. В Українській громаді поновно формується центральна організація, Українська Американська Координаційна Рада, і вона повинна мати нашу підтримку. Спростуймо те, що заявляли на XIII. Конгресі, мовляв УНС вже не є тим, чим був. Докажімо раз на завжди, що Український народний Союз не є тим, чим він звичайно був, тільки тому, він є більшим, ніж був.

distinction would to be made. Titles may be changed by the By-Laws Committee.

The word "Supreme" would hopefully be laid to rest.

The pros and cons of this great step have been, and are discussed and debated by Ukrainians everywhere.

Further discussion on this matter will take place at this meeting and the date of the special convention shall be decided on. The Supreme Executive Committee in the past indicated that it is in favor of merger of these two institutions, both bastions of Ukrainian nationalism and American and Canadian patriotism.

The Supreme Executive Committee asks for further authority to bring about this union of the two oldest and largest Ukrainian Fraternals.

U.N.A. AND THE UKRAINIAN COMMUNITY

The U.N.A. has, contrary to the opinion of some, acquired over its almost 90 years of existence, the responsibility of standing guard over the rights, both economic and political, of the Ukrainian immigrants and their successors in America. The U.N.A. has not shirked this responsibility no matter how difficult this task became.

In October 1980, the Ukrainian Congress Committee of America was seized by the leaders of the Vyzvolnyj Front Organizations.

The U.N.A. walked out of the XIII Congress because of the total disregard by the Vyzvolnyj Front for the rights of organizations that are not members of the Vyzvolnyj Front. A Committee for Law & Order in the UCCA was quickly formed by those that walked out of the XIII Congress in order to be in a position to negotiate a return to UCCA.

The U.N.A. had hoped that this wayward step of the leaders of the Vyzvolnyj Front organizations would be corrected quickly and all those organizations that walked out of the XIII Congress would return to the fold. Our expectations never materialized. The victors showed no remorse for their act much less any inclination to be lenient with the "vanquished". Three attempts were made to bring the opposing sides to the negotiating table.

The first was a try in December 1980 and January 1981 by Prof. Lev Dobriansky, president of UCCA, the only officer elected by the entire UCCA Convention. The talks failed. No one bothered to call other additional negotiating sessions.

The second series of meetings was called by Mr. Ivan Bazarko, president of the World Congress of Free Ukrainians. The Presidium of the World Congress of Free Ukrainians requested Mr. Bazarko to see if community peace in America could be brought about. Again the negoatiations failed.

The third and last effort to bring about community peace among American Ukrainians, or Ukrainian Americans, as some would insist to be called, was the result of a call for national unity issued by the Hierarchs of the Ukrainian Catholic Church, which call was joined in by His Beautitude Patriarch Joseph Slipyj, the primate of the Ukrainian Catholic Church. In answering the letter from His Beautitude to me as President of the U.N.A., I assured His Beautitude that the U.N.A. will, with other organizations, return to the negotiating table and will do everything in its power to secure a just and lasting peace in our Ukrainian community. The pressure built up and UCCA was forced to invite the opposition to the negotiating table. The UCCA delegation refused to recognize "Pravoporiadok" as an organized body. That was not of essence. But when the UCCA delegation refused the opposition's demand that the representatives of the Catholic, Orthodox and Baptist clergy be present at all negotiations as arbitrators, the opposition could see no further need for negotiating sessions unless this point was first favorably resolved. The opposition was forced to act. Since negotiations were deadlocked, the members of the Committee for Law & Order had to take steps to form anew representative organization and make application for membership in the World Congress of Free Ukrainians for recognition as an organization representing the Ukrainians in the United States. The organization was formed and its name is Ukrainian American Coordinating Council. A letter was sent to the World Congress of Free Ukrainians applying for membership in said body.

CONCLUSION

The Ukrainian National Association has grown in assets from $46,783,000 on June 30, 1982, to $48,600.000 on April 30, 1983. This growth in assets does not truly reflect the growth of U.N.A., for the appreciation in value of Soyuzivka and of our Headquarters building is nowhere reflected.

The membership of our Association is being gradually dwindled down at an alarming rate. We had lost 4246 members in the four years prior to our 1982 convention. The loss in membership from July 1, 1982 to April 30, 1983 would indicate a continuation of this same trend. You will hear what steps have been taken and what steps are planned to be taken in the future, to alter the loss curve in the membership rolls of the U.N.A. One thing is certain. The U.N.A., must rely more and more upon professional organizers, besides its secretaries, if it is to favorably cope with the annual membership decreases.

In all probability when the Supreme Assembly meets next in 1984, the operations of the U.N.A. will be completely computerized. We will do so as a matter of necessity. Computerization is a general business trend with which the U.N.A. must conform or suffer the consequences. We must remember that U.N.A. can no longer find the bi-lingual employees that it was able to choose in the past. It is understood that no employees will be laid off upon computerization.

The U.N.A. has to, finally, make up its mind whether or not it will merge with the Ukrainian Fraternal Association. The Supreme Executive Committee and the majority of the membership in general appear to be in favor of merger. There is a similar indication from the membership of Ukrainian Fraternal Association. What is more important is that the entire Ukrainian community appears to favor such a consolidation of our forces. Necessity of consolidation appears to be a foregone conclusion. It is more for the benefit of our entire Ukrainian community than for any visible benefit to either U.N.A. or U.F.A. that the merger will be brought about. It is more a question of "when" and not "if" when we speak of merger or our two fraternals.

And finally, we must cope with our position in the community if we are to regain the prestige for the Ukrainian community, which it once occupied. The U.N.A. has cared for and has been guided by the good of the Ukrainian community in America for almost 90 years. Now, in times of difficulty, our Ukrainian community again looks to the U.N.A. for leadership.

We have able men in our Ukrainian community who are willing to do the work. With U.N.A. support the Ukrainian community will come out of its present difficulties, victorious. The U.N.A. can not be left wanting in rendering this support. The new central organization being formed within the Ukrainian community, the Ukrainian American Coordinating Council, should have our support. Let us disprove what was claimed at the XIII Congress, that the U.N.A. is not what it used to be. Let us prove once and for all that the Ukrainian National Association is not what it used to be only because it is greater than it used to be.

Звіт
заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася

I have divided my report into three sections: (1) UNA Activities, (2) Impressions, and (3) Recommendations.

UNA Activities

During the past year I participated in:

1. Three Supreme Executive Board meetings.
2. All UNA district committee meetings in Chicago.
3. A UNA district committee meeting in Philadelphia.
4. Especially arranged showings of the UNA film "Helm of Destiny" at three Ukrainian parishes in the Chicagoland area: St. Nicholas, Sts. Volodymyr and Olga, and St. Andrew's.

I represented the Ukrainian National Association at:

1. A convention of the Ukrainian National Youth Federation (MUNO) in Toronto. At this particular function I had the honor of being the principal speaker at the banquet as well as a member of a panel discussion.
2. The Ukrainian-Jewish Relations Conference on Capitol Hill in Washington, D.C. During the conference I read a major paper.
3. The National Convention of the Italian-American Foundation in Washington, D.C.
4. The National Ethnic Leadership Conference in Washington, D.C.
5. The U.S. Language Policy Conference in Chicago.
6. The National Convention of the Organization of Democratic Youth (ODUM) in Chicago.
7. The 75th Anniversary Banquet of St. Nicholas Cathedral in Chicago.
8. The Chicago Multi-Ethnic Leadership Seminar in Commemoration of the 50th Anniversary of Ukraine's Great Famine.
9. Various meetings of the Illinois Consultation on Ethnicity in Education.

I also worked closely with the editors of *Svoboda* and the *Ukrainian Weekly*. I wrote a number of articles including:

1. A history of *Svoboda* between 1893 and 1915. This article was published in the 1983 UNA Almanac.
2. An article entitled "The Role of Youth in Ukrainian Community Affairs."
3. An article entitled "The Future of Ukrainian-Jewish Relations in America."
4. An article entitled "America's Red Decade and the Great Famine Cover-Up."

The last article was written exclusively for the March 20, 1983 issue of the *Ukrainian Weekly* which was devoted to the Great Famine. It was largely through my efforts that Senator Charles Percy (Chairman of the Senate Relations Committee), the national presidents of significant German, Greek, Jewish, Lithuanian and Polish organizations, and executives from some eleven other ethnic organizations sent letters to UNA Supreme President John Flis underscoring the fact that the Ukrainian Great Famine was a tragedy of universal proportions and that they would join with us in commemorating its 50th anniversary. This was a historical first for our community. All of the letters appeared in the March 20 special issue of the *Weekly* which by all accounts was exceptionally well received by our UNA membership. Mrs. Roma Sochan-Hadzewycz and her dynamic staff deserve our heartiest congratulations for putting together one of the most thought-provoking issues of the *Ukrainian Weekly* published during its illustrious 50-year history.

Finally, and perhaps most important of all, I was able to put a smile on the face of my UNA branch secretary by sending him two new applications.

Impressions

While I am generally pleased with the work of our Supreme Executive — as a member of that body, I share some of the responsibility for its decisions — I am distressed by the fact that we seem to be making little progress towards realizing priorities recently established by our new Supreme Assembly.

Last September the Supreme Assembly established six time-phased goals to be achieved by the Supreme Executive by May 1, 1983:

1. To articulate the UNA Corporate Purpose.
2. To establish the age group 21 to 40 as the UNA target group. Specifically, the UNA Supreme Executive was charged with the responsibility of identifying this group's insurance needs, examining the insurance plans of our competition, and upgrading UNA insurance plans to meet the competition.
3. To hire a new sales director who would recruit branch secretaries and sales personnel, develop new sales materials, and establish as in-service training program.
4. To review our fraternal program and to consider the possibility of its expansion.
5. To develop plan for the use of some $12 million in unassigned assets.
6. To explore the possibility of direct billing and to develop recommendations.

All of the above six objectives were fully discussed and were designated as "top priority" by our Supreme Assembly. Unfortunately, none of the objectives have been fully realized. Instead, it seems, we have dropped James A. Ballew as a consultant — along with, presumably, most of his $6,000 report — and hired another consultant who unlike Ballew, is unfamiliar with fraternal insurance. Our new consultant is now engaged in a "review" of our product portfolio and our sales personnel and there is little indication when we might have his final report.

It took two years of discussion before we finally decided to hire Mr. Ballew as a consultant. It took almost a year for Mr. Ballew to complete his review and to develop some fifty recommendations for our consideration. It took another two years for two different Supreme Assemblies to consider his recommendations and to decide on six of them for immediate implementation. And one year later, we are back to square one!

Recommendations

I have but one recommendation. I believe we should spend most of this week discussing implementation of our six objectives. Every one of them is valid, realistic and attainable. If we are to grow, we *must* have a clear idea of our corporate purpose, our "reason for being," during the 1980's. We *must* vigorously recruit that age segment of our community which is least represented in our ranks. We *must* hire a dynamic sales director who can upgrade our insurance program and our sales personnel. We *must* expand our fraternal benefits so that they don't appear to be of New Yorkers, by New Yorkers, for New Yorkers. We *must* develop a viable plan for addressing our unassigned assets because, to quote James Ballew, "Insurance departments look askance at this kind of situation" and may force us to liquidate at least half of these assets in a manner prescribed by them. We must seriously consider direct billing if we are ever to begin recruiting members with higher insured amounts.

In conclusion, I wish to thank all members of the Supreme Assembly who worked so hard on behalf of the UNA during the past year, especially those who disagreed with me. Differences of opinion within an organization the size of the UNA are inevitable. Handled in a fraternal manner, the heat which comes from vociferous exchange can often bring about light, power, and renewed hope for the future.

Важна резолюція сенатора Павла Юзика, головного директора для Канади

Кілька років повторяю деякі речі. Я все звертав увагу, що Канада не є ЗСА. Хоч маємо багато подібного в житті і в демократичних поглядах, все таки Канада — це окрема держава з іншою політичною структурою. Канадські українці відіграють поважну видну ролю в усіх галузях життя цієї країни, здобувши за 92 роки свого поселення поверх 90 послів до провінційних парляментів, з яких 20 служили як міністри; також 26 послів до федерального парляменту, з яких 4 були міністрами; 5 сенаторів і одного заступника губернатора. Обрано багато посадників міст і кілька соток „алдерманів" і радних міст. Можна вичислити кільканадцять суддів, кілька соток на державних посадах, кількасот університетських професорів, кілька тисяч учителів у державних школах і т.д.

Українську мову вчать у публічних школах у трьох степових провінціях, а українську мову, літературу й історію вчать у середніх школах у чотирьох провінціях і в кількох університетах. Українське церковне життя в Канаді в загальному подібне до американського. Натомість українське громадське життя в Канаді зовсім інакше зорганізоване — братські організації грають другорядну, переважно мінімальну, ролю.

Українські братські організації в Канаді існують у зв'язку з крайовими національними організаціями: Українське Національне Об'єднання (УНО), Союз Українських Самостійників (СУС), Братство Українців Католиків (БУК), Ліга Визволення України (ЛВУ) або при церковних парафіях. УНСоюз поширився в Канаді головно через УНО і при католицьких, православних і протестантських парафіях.

УНСоюз є найбільшою братською організацією в Канаді. При кінці 1981 року були 64 Відділи, 6,816 членів, які забезпечені на суму 11,773,087 дол. При кінці 1982 року були 64 Відділи, 6,598 зі забезпеченням на суму 11,542,259 дол. Отже в минулому році ми понесли втрати в числі членів. Проте в 1982 році ми мали фінансову надвишку у висоті 559,000 долярів. Отже, маємо досить чистого приходу з канадської операції, щоб утримати канцелярію, дирекцію, організаторів і цілу асекураційну діяльність для розвитку УНСоюзу в нашій країні. Головні причини втрат є брак організаторів і брак керми для канадських українців у Канаді.

Цю справу я представляв на 30-ій Конвенції УНСоюзу в Рочестері в травні 1982 року. Для кращого розвитку УНСоюзу в Канаді повинна бути Канадська Дирекція. Головний Директор для Канади був би головою Дирекції, яка була б під юрисдикцією Головного Екзекутивного Комітету УНС. Радні і члени Контрольної Комісії з Канади, вибрані на Конвенціях, були б членами Канадської Дирекції. Ця Дирекція мала б мати канцелярію і відповідний бюджет, одобрений Головним Екзекутивним Комітетом, на окремому банковому конті в Канаді. Канадська Дирекція відповідала б за всю діяльність УНСоюзу в Канаді, звітуючи Головному Екзекутивному Комітетові і на Конвенціях.

На 30ій Конвенції УНСоюзу, я вніс у цій справі поправку до статуту УНС.

AMENDMENT TO THE UNA CONSTITUTION AND BY-LAWS

CHAPTER III, SECTION 32

Addition following fourth paragraph:

The Supreme Assembly has the authority to establish a Board of Directors of the UNA in Canada which wil conduct UNA activities under the jurisdiction of the Supreme Executive Committee of the UNA. This Board should be provided with an office and a budget out of the funds of the Canadian operation to be deposited in a separate bank account in Canada, whose signing officers will be appointed by the Board, which will be accountable to the Supreme Executive Committee through the Supreme Director for Canada.

Тому, що статутова комісія заявила, що не може взяти цю поправку під увагу з огляду на спізнення, я віднісся до делегатів, щоб одобрили цю поправку одноголосно, яка тоді могла б бути правосильна. Після дискусії з деякими провідними делегатами я тоді представив наступний внесок:

„Конвенція УНС одобрює назначення спеціяльного комітету, в склад якого входять наступні особи: сен. Павло Юзик, Богдан Зорич, Іван Геврик, Уляна Дячук, Нестор Олесницький для сформулування поправки до статуту УНС у справі Дирекції УНС в Канаді і її функції, яка мусить бути одобрена Головним Урядом УНС восени 1982 року, щоб була включена в статут УНС в якнайкоротшому дозволеному часі."

Цей внесок перейшов одноголосно. Отже згідно з Robert's Rules, коли цей спеціяльний комітет сформулює поправку, яку Головний Уряд прийме більшістю голосів, я вважаю, що така поправка стає негайно частиною статуту УНС. See Robert's Rules of Order, 1981: Chapter II, Clause 4, pp 44-46, and Article IX, Clause 56, p. 47.

Я тепер звертаюся до членів Головного Уряду, бо це перше регулярне засідання після Конвенції, щоб одобрили відповідну поправку цього спеціяльного комітету Конвенції. Це дасть змогу, щоб ми негайно приступили до інтензивної праці, щоб розбудувати УНСоюз у Канаді.

Звіт заступниці головного предсідника Ґльорії Пашен

It hardly seems possible that a year has gone by since the Thirtieth Convention of the Ukrainian National Association elected me Vice President. My first year has been very interesting and educational.

On October first and second, the conference of "Ukrainian Women in Two Worlds" was held at Soyuzivka, sponsored by the Ukrainian Women's League of America (Soyuz Ukrainok). It was well attended by women from all walks of life, who were young and bi-lingual. Most of the proceedings were conducted in Ukrainian. My participation in this activity of one of the largest Ukrainian Women's organizations was important in two respects; it lent importance and prestige to the activities of the Ukrainian Women's Movement, and by our visibility it strengthened the bond of friendship between our two organizations.

On November 27, 1982, I attended the fourth annual convention of the World's Federation of Ukrainian Women's Organizations (SVUZO) in Philadelphia, Pennsylvania. During the banquet that evening I was able to establish contacts with the newly elected executives of that organization.

When the Illinois Fraternal Congress met at the Quality Inn in Park Ridge, Illinois, on March 10 and 11, I represented the Ukrainian National Association there. It is interesting to note that several other Ukrainian Fraternals hold memberships there, but sent no delegates.

I attended Executive Board meetings of the Ukrainian National Association on July 22, October 10, December 27, and April 6, 1983, all in the Home Office. I was also present at the Board meeting on September 10 and 11 at Soyuzivka. As is my custom at these meetings, I express my points of view on the various topics, truthfully and vocally.

Representation of local scope meant attending meetings of the Chicago Regional Branch Committee on September 25, October 14, November 10, December 17, and January 28, 1983. These meetings were held primarily to formalize our celebration of the 50th Anniversary of the Svoboda, which will take place September 25, 1983, with a banquet at St. Joseph's Ukrainian Catholic Church Hall.

On August 15, 1982, I represented the Ukrainian National Association at the "Happy Days Outing" sponsored by the Self Reliance Credit Union in Round Lake, Illinois. I also attended the St. Vladimir Ukrainian Orthodox Church Picnic held in Round Lake on Sunday, August 29, 1982.

I was present at the Banquet commemorating the 50th Anniversary of the Ukrainian Women's League of America held at St. Volodymir and Olha Church Hall.

On November 14, I presented the Surma Choir with a check from the Ukrainian National Association at their concert held at Chopin School in Chicago. Additionally, on March 27, 1983, I attended a Fashion Show at the Marriott O'Hare sponsored by the Ukrainian Women's League Branch 29 as a fund raiser for the support of two Ukrainian orphans.

I attended an all day session of the Ukrainian Women's Conference sponsored by the Ukrainian Women's League, held April 30, 1983. The conference was titled "Ukrainian Woman — Today and Tomorrow" and dealt specifically with the problems of young Ukrainian women.

On March 6, 1983 I attended the installation of Father Chirovsky as the pastor of St. Joseph's Parish. It was a special pleasure because Father Chirovsky, as a student, was an employee of Svoboda and Weekly.

Two of the most satisfying events for me this past year were the introduction and presentation of the film, "Helm of Destiny" to two Ukrainian Parishes in our area. The first was at St. Joseph Catholic Church in Munster, Indiana, and most recently at the St. Joseph Catholic Church in Chicago, Illinois. The first showing was called "An Afternoon at the Movies with Coffee" and started at 4:30 on a Sunday afternoon, and the second was presented as a public service on Sunday morning after each of two liturgies. The first showing at Munster drew a crowd of 65 people, while the other attracted from 450 to 500 people. I wish I could share with you the feeling of happiness I felt at being able to present something so worthwhile to the community. To say the film was enthusiastically received is an understatement. Before the movie started, index cards and pens were passed out with U.N.A. promotional material to everyone in the audience with the following information requested: name, address, phone number, status of U.N.A. membership and comments on the film. These cards were helpful in gauging the reaction to the film, and also presented leads for future U.N.A. membership. The responses on the cards also included requests to show the film to schools and groups not necessarily in the Ukrainian community. Schedules are presently being prepared for more extensive showings.

One note: In conversation with the viewers, I was asked repeatedly whether or not the film was avilable on cassettes, and could be purchased. I know that they are not, however, I respectfully submit that we seriously consider the possibility of such an undertaking, and investigate the costs of such a project. I believe this film ranks as one of the most effective tools we have at our disposal, to reaffirm our image of truth, quality and professionalism as an organization, and I feel we should try to make it as readily available to as many people as possible via cassettes, just as we do a good book.

After the 30th Convention of the Ukrainian National Association the political atmosphere of the Chicago Ukrainian community was strained, and as one of the officers of the Executive, I endeavored to bring about a peaceful settlement of the differences between the two groups. Other than keeping open the lines of communication, my efforts in this matter have not been particularly fruitful.

As a member of the National Republican Heritage Groups Council of Illinois, I attended a breakfast meeting with Governor and Mrs. Thompson at the Illinois Athletic Association. I also took an active part in the campaign of Walter Dudych in his quest to become an alderman in Chicago.

All of these above mentioned activities were of a serious nature, but I also had the pleasure of participating in a more fun activity. On August 1, 1982 at the U.N.A. Golf Tournament held at Nordic Hills Country Club, I presented trophies to the winners. Later I spearheaded a drive to establish a U.N.A. Golf League in Chicago. With the help of Mr. John Gawaluch, the former head of the Golf Committee, we were able to organize golfers who play on Wednesday and Saturday. We have also organized two invitational golf days which we will hold on July 23, 1983 at the Midlane Country Club in Waukegan, Illinois and September 21, 1983 at the Randell Oaks Country Club, in Crystal Lake, Illinois.

From the list of activities I have enumerated, you can tell that I have traveled some, met many people, engaged in a lot of conversations, been exposed to new ideas, and had to conclude that the job of Vice-President is primarily one of public relations. With this in mind, I have tried to conduct myself in a professional manner, fully realizing how important a good image is for our organization. To this end I intend to listen to and garner the very best ideas and suggestions, for the future growth and development of the Ukrainian National Association which is truly an organization for all Ukrainians.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

На початку цього мого звіту, в якому будуть подані інформації про проороблену в минулому році працю і про наші пляни на майбутнє, хочу підкреслити, що основний тягар праці Українського Народного Союзу, як братської забезпеченевої і допомогової установи, лежить на плечах наших діячів у терені — секретарів наших Відділів. Завдяки відданості та посвяті в їхній муравлиній праці наш Український Народний Союз навіть у цих економічно трудних часах, здобуває нових членів і веде успішно свою забезпеченеву, братську та громадську діяльність. Їм, секретарям Відділів, та іншим нашим діячам у терені належиться в першу чергу подяка і признання. Ми в Головній Канцелярії вповні розуміємо важливу ролю цих наших „вояків на фронті" і стараємося з ними тісно співпрацювати та допомагати їм у цій важливій і дуже корисній праці.

У звітовому році потерпів УНСоюз знову болючі втрати в рядах цих відданих союзовій та загальній українській справі діячів. Відійшли від нас у вічність, залишаючи важливі пости в наших Відділах, наступні секретарі: Михайло Врона — секретар 128-го Відділу, Іван Гуцайлюк — секретар 147-го Відділу, Іван Бакум — секретар 152-го Відділу, Евстахій Манацький — секретар 194-го Відділу, Марта Турчин — колишня секретарка 278-го Відділу, Микола Оленчук — секретар 279-го Відділу, Емануїл Притула — секретар 337-го Відділу, Дмитро Заворський — секретар 342-го Відділу, Едвард Грицунь — секретар 351-го Відділу, Юрій Луцишин — секретар 363-го Відділу, інж. Ярослав Карпяк — секретар 385-го Відділу, Яків Ковальчук — секретар 453-го Відділу та Ярослав Блищак — колишній секретар 486-го Відділу.

На передодні 30-ої Конвенції відпровадили ми на вічний спочинок заслуженого союзового діяча і піонера, колишнього довголітнього головного касира УНСоюзу Романа Слободяна.

Вшановуючи пам'ять тих, які відійшли зі своїх постів в УНСоюзі та в нашій громаді, ми, із свідомістю великої потреби поповнення проріджених рядів наших діячів, повинні робити всі можливі старання, щоб найти гідних наслідників на ці опорожнені пости з-поміж нашої молоді. Тому нам треба плекати серед нашої молоді любов до всього свого - українського та освідомлювати її про важливу ролю УНСоюзу в українській спільноті. Пам'ятаймо, що наше молоде покоління повинно і мусітиме прийти нам на зміну по Відділах, в Округах, та в Головній Канцелярії і в Головному Уряді, а до цього покликання і цієї праці ми маємо обов'язок його відповідно підготовити.

Статутові обов'язки головного секретаря, які обнимають тісну співпрацю із секретарями Відділів та повну обслугу нашого членства, виконую я разом із штабом службовиків Рекордового Відділу. Як і в попередніх звітах, складаю їм і тепер у цьому звіті подяку за їх віддану працю і повну братерського відношення співпрацю. Називаю їх тут за роками служби: Стелла Раєн, Меланія Мілянович, Ярослава Левицька, Іванна Коць, Ольга Парубчак, Михайло Юзенів, Діонізій Смотрич, Данута Ясінська, проф. Павлина Данчук, Богуслава Поліщук і Марія Варварів, як також частинно затруднені — Марія Шевчук, Володимир Гончарик і Стефанія Мазуровська.

На цьому місці хочу теж скласти подяку за дружню співпрацю членам Головного Екзекутивного Комітету, редакторам „Свободи" й „Українського Тижневика", співробітникам у Головній Канцелярії та Видавництві і всім членам Головного Уряду.

НАША ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВА СЛУЖБА

До нашої забезпеченевої служби належать канцелярійні праці, від оформлювання аплікацій на нові грамоти і виготовлювання цих грамот забезпечення та виказів членів для секретарів Відділів аж до видачі документів на виплати належностей членам, або їхнім спадкоємцям після їх смерти. Ці праці включають обслугу наших відділових секретарів та допомогу в їхній праці і повну забезпеченеву та братську службу членам УНСоюзу.

Особливу увагу в нашій забезпеченевій службі присвячуємо листуванню із секретарями Відділів та поодинокими членами, чи навіть кандидатами в члени. Значна частина цього листування включає пропозиції членам набувати нові грамоти забезпечення та інформації для секретарів Відділів відносно приєднування - забезпечування нових членів, або підвищування забезпечення чи поновного забезпечування членів. У нашому листуванні із секретарями Відділів, членами та кандидатами в члени, ми стараємося доказувати і підкреслювати професійність УНСоюзу в ділянці життєвого забезпечення та, зокрема, вказувати на всі додаткові користі, що їх дає своїм членам УНСоюз, як братська забезпеченева і допомогова установа.

Для покращання нашої забезпеченевої служби членам і більш успішного поборювання конкуренції комерційних забезпеченевих установ ми поступово вводимо потрібні зміни і плянуємо модернізацію нашого забезпеченевого підприємства та діловодства в порозумінні, чи за порадами відповідних фахівців і наших актуаріїв. Але про ці зміни та пляни буде мова в окремих розділах цього зміту.

ВИШКІЛЬНА ПРАЦЯ

Важливу а то і рішальну ролю в забезпеченевій службі нашому членству грає фахове знання життєвого забезпечення наших секретарів Відділів та організаторів, які тільки з відповідним вишколом можуть пробувати ставити чоло конкуренції професійних агентів комерційного життєвого забезпечення. Потрібні вишкільні курси підготовляє та організує головний організатор, а я стараюся допомогти йому в проведенні таких курсів, як один із викладачів. В минулому році відбулися короткі курси у Філядельфії та в Новій Англії (Віллиментику, Конн.), але не вдалось зорганізувати цілотижневих курсів для секретарів та організаторів на „Союзівці", ані в конвенційному році, ані тепер перед річними нарадами.

До моєї вишкільної праці належить теж листування, телефонічні розмови та зустрічі з поодинокими секретарями, в яких я присвячую багато уваги інструктажеві про життєве забезпечення та про обов'язки секретарів Відділів у їхній забезпеченевій обслузі членів. Також на виїздах в терен, яких було в мене мало з огляду на перевантаження працями в Головній Канцелярії, старався я при кожній нагоді доповнити знання секретарів про життєве забезпечення в УНСоюзі.

ВДЕРЖУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ І ПРОТОКОЛІВ ТА ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ЧЛЕНСТВА

До статутових обов'язків головного секретаря належить зберігання всіх важливих документів УНСоюзу та зладжування і вдержування протоколів нарад засідань Головного Уряду і Головного Екзекутивного Комітету, як також проголошування в офіційному органі УНСоюзу звітів головних урядовців, усіх прийнятих резолюцій, рекомендацій та ухвал і завваг, які мають більше значення для УНСоюзу. Резолюції, рекомендації та всі ухвали були завжди поміщувані у „Свободі" та в „Українському Тижневику" впродовж декількох днів після закінчення нарад чи то Головного Уряду, чи Головного Екзекутивного Комітету. Але виготовлювання протоколу річного засідання Головного Уряду із звукозаписних стрічок припізнювало публікацію такого протоколу засідання Головного Уряду, чи Конвенції до листопада, або і грудня даного року.

Згідно з постановами нашого статуту, ми мали б поміщувати, крім резолюцій, рекомендацій та ухвал, також звіти головних урядовців. Але у звітах головних урядовців часто появляються завваги і критика відносно праці інших урядовців, хоч це не належить до їхнього звітування. Тому ми змушені, разом із публікацією таких звітів, поміщувати дискусію, щоб дати змогу скритикованому урядовцеві відповісти на завваги, чи подати виснення. Це і є причиною, чому досі ми проголошували протоколи засідань Головного Уряду з таким спізненням.

Усі протоколи засідань Головного Екзекутивного Комітету, Головного Уряду та Конвенцій в українській мові та їхні скорочені переклади в англійській мові, як також звукозаписні стрічки з річних засідань Головного уряду та Конвенцій зберігаються у нас у Головній Канцелярії у вогнетривалому приміщенні.

Облік членства веде наш Рекордовий Відділ точно і справно, оформлюючи, чи реєструючи з кінцем кожного місяця всі зміни у стані членства. Цей облік ведемо при допомозі картотек і машин IBM та книжок, які ми постійно узгіднюємо при кожномісячних перевірках. З цих картотек на машинах IBM ми виготовляємо місячні викази членів поодиноких Відділів, повідомлення про платність вкладок і підсумки руху та стану членства по Відділах, стейтах і провінціях, по клясах забезпечення і за осягненим віком. Облік цей потрібний також для кінцеворічної оцінки грамот всього членства УНСоюзу та для інших даних у звітуванні перед забезпеченевими урядами стейтів і провінцій.

На основі даних веденого в Рекордовому Відділі обліку членства ми виготовили цілий ряд таблиць, які включені до цього звіту. Аналіза цих таблиць про рух і стан членства дає нам змогу правильно оцінити пророблену працю, наші успіхи та невдачі, і складати реальні пляни нашої праці на майбутнє, користаючи із досвіду попередніх років.

ОСНОВНІ ДАНІ ТАБЛИЦЬ РУХУ І СТАНУ ЧЛЕНСТВА

У звітовому 1982 році секретарі, конвенційні делегати та організатори приєднали 2,483 члени, в тому 736 в Деп. Молоді, 1,506 у Деп. Дорослих та 241 члена з грамотами акцидентового забезпечення. Загальна сума всіх нових грамот — 6,017,500. Пересічна сума цих нових грамот життєвого забезпечення виносила $2,147, а всіх грамот, включно із акцидентовими — $2,423. Втрати в членстві у цьому звітовому році були вищими, як раніше, тільки в кількості передчасно згрошевлених грамот. Всі інші втрати відповідали сподіваним числам втрат. Все таки при таких навіть сподіваних втратах, коли було придбано тільки $2,483 нових членів, УНСоюз втратив на чисто у звітовому році 1,880 активних членів.

Серед нових грамот, виданих у 1982 році, найбільше популярними були грамоти кляс Р-20 та Е-18 в Деп. Молоді і грамоти кляс „дабл ю", Р-20 та Е-20 в Деп. Дорослих. Це вказує на те, що грамоти термінового забезпечення, так популярні тепер на американському ринку забезпечення, не мали покупців, або і не мали продавців серед нашого членства. Зросла помітно популярність грамот кляси „дабл ю" у порівнянні з попереднім роком, але тут багато причинилася до такого великого числа грамот цієї кляси наша кампанія подвоєння забезпечення без лікарських оглядин, з якого найбільше користали члени у віці 61 до 65 років. Для цієї вікової групи УНСоюз має тільки грамоти кляси „дабл ю".

Загальна сума всіх родів забезпечення, включно із додатковими, виносила з кінцем 1982 року $163,393,997 і була вона на $942,530 меншою, як рік тому.

Із зіставлення за клясами забезпечення всіх членів УНСоюзу можна ще раз ствердити, що серед членства УНСоюзу є найменше власників грамот термінового забезпечення.

На таблиці членства за осягненим віком яскраво видні більші числа членів у віці 23 до 36 років, а потім від 55 до 70 років.

Значну вищу смертність виказують члени у віці від 56-го року вгору.

В Канаді придбано у 1982 році 228 нових членів із загальною сумою 631,500 забезпечення. На чисто Канада втратила 310 активних членів, а в загалі членства втрата на чисто виносила 272 члени. В сумі забезпечення втратив УНСоюз в Канаді у звітовому році $465,828 і на кінець звітового року мав у Канаді 7,921 члена із загальною сумою $18,157,259 забезпечення.

На 38,519 грамот у Деп. Дорослих маємо 4,071 грамоту додаткову. Це значить, що стільки членів мають, крім першої — основної, ще другу, третю і дальші грамоти. На 6,764 акцидентові грамоти аж 2,933 є основними грамотами, що вказує на те, що 2,933 члени не мають іншого, крім акцидентового забезпечення. До цих членів, бо вони всі у віці до 65-го року життя, треба обов'язково звертатися з пропозиціями набути нові грамоти життєвого забезпечення.

Число членів, які передплачують „Свободу" з вкладками, зменшилося у звітовому році на 445 і становило з кінцем 1982 року 8,641. Із зменшенням числа переплатників меншає наш зв'язок із українською громадою. Це вказує нам на потребу поширювати „Свободу" та англомовний „Український Тижневик", щоб не лише вдержати, але і поширити наші зв'язки, а враз з цим мати змогу інформувати українців Америки і Канади про діяльність УНСоюзу.

ІНШІ ДІЛЯНКИ ПРАЦІ

Над виконуванням моїх статутових обов'язків головного секретаря працюю щоденно, включно із суботами і неділями, до пізної ночі, чи радше ранку. Тому і не маю змоги присвятити багато часу на виїзди в терен та на інші праці.

У звітовому році, як і раніше, я постачав „Свободі" союзові вістки, в тому вістки про збори Округ та Відділів, як також зокрема вістки про смерть секретарів Відділів та інших союзових діячів. Редакція „Українського Тижневика" ці вістки перекладала, чи реферувала їх у скороченні на своїх сторінках.

Опікувався я у звітовому році далі поміщуванням у „Свободі" та в „Українському Тижневику" знимок дітей — нових членів УНСоюзу.

В Корпорації Дому УНСоюзу займаю далі пост віцепрезидента і такий самий пост віцепрезидента та члена дирекції мешкального дому „Полус Гук Товерс", спонзором якого є УНСоюз.

В міській управі Джерзі Сити вже одинадцятий рік займаю пост „комішенера" Реґуляційної Ради, яка уділяє дозволи на побудови, чи встановлення підприємств у дільницях, устійнені зони яких вимагають спеціяльних рішень цієї Ради.

ПЕРЕВЕДЕНІ ЗМІНИ ТА ВИКОНАНІ ПОСТАНОВИ 30-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНС

Для покращання і поширення забезпеченевої служби УНСоюзу своїм членам переведено у звітовому році такі зміни, або виконано наступні постанови 30-ої Конвенції:

1. Підвищено з 1-им липня 1982 року організаційну винагороду за аплікацію на $500 забезпечення із $5.00 на $7.50

2. Заплянowано та підготовано кампанію подвоєння забезпечення членів без вимоги лікарських оглядин. Ця кампанія тривала від половини жовтня 1982 року до кінця березня 1983 року і принесла 550 аплікацій на нові грамоти, 90 відсотків з яких набули члени у віці 61 до 65 років.

3. Введено підвишку передплати „Свободи" з $7.80 на $15.00 річно для членів передплатників, в числі понад 8,600 осіб, з датою 1-го січня 1983 року, або черговою після цього датою платности вкладок цих членів.

4. Підвищено з 1-им січня 1983 року вікові межі та суми для забезпечування без лікарських оглядин. Згідно з ними, члени можуть забезпечитися без лікарських оглядин на такі максимальні суми і в таких вікових межах:

$50,000 до віку 40 років
25,000 до віку 45 років
10,000 до віку 50 років
5,000 до віку 55 років
3,000 до віку 60 років
1,000 до віку 65 років

5. Знесено межі максимальних сум забезпечення так, що сума забезпечення з лікарськими оглядинами не має обмежень, та укладено відповідний договір з реасекураційною установою для реасекурації аплікантів на високі суми забезпечення.

Досі не закінчено старань про апробату забезпеченевими урядами стейтів і провінцій, в яких ведемо забезпеченеве підприємство, нових друків грамот із відповідними до законів і вимог читкости текстами.

Вже започатковано старання перевести знижку вкладок за наші теперішні грамоти акцидентового забезпечення та термінові грамоти кляс Т-5 і Т-10.

НАШІ ПЛЯНИ НА НАЙБЛИЖЧЕ МАЙБУТНЄ

У слід за ревізією-знижкою вкладок акцидентового і термінового забезпечення ми плянуємо перевести ревізію вкладок, зворотних вартостей, дивіденд та організаторських винагород усіх інших кляс нашого забезпечення, щоб наші вкладки забезпечення стали більше конкурентніми та відповідали потребам теперішнього ринку життєвого забезпечення. Ця ревізія, як і нові пляни — кляси забезпечення, що їх плянуємо впровадити, будуть базовані вже на нових таблицях смертности з 1980 року. З ревізією вкладок і впровадженням нових кляс забезпечення вирине потреба виготовлення нової книжки вкладок і зворотних вартостей (рейт бук), як також нових пропаґандивних матеріялів про новий забезпеченевий товар УНСоюзу. Тоді теж буде на часі введення акумуляції дивіденди та набуття за дивіденди виплаченого забезпечення до вибору членам, які не хотіли б виплати дивіденди готівкою.

З побільшенням числа плянів-кляс забезпечення та введенням ряду новостей у союзовому забезпеченні стане ще більше акутною потреба вербування нових організаторів, їхній професійний вишкіл та навіть виготовлення для них підручників продажу забезпечення і пропаґандивних матеріялів, що належить до чергових проблем і плянів головного організатора.

В усіх цих справах ревізії вкладок, нових плянів забезпечення та організаторів відбули ми, члени Головного Екзекутивного Комітету, ряд розмов і консультацій з фахівцями комерційного життєвого забезпечення, як теж з нашими актуаріями.

Також почали ми ще перед 30-ою Конвенцією пошукування за новими компютерами для модернізації бюрової праці і покращання нашої забезпеченевої служби. Ці компютери стають для нас чим раз більше потрібними вже тепер із новими вимогами забезпеченевих урядів ряду стейтів виготовляти для аплікантів на забезпечення характеристики пропонованих грамот („діскловжур стейтментс"), як теж для виготовлювання друкованих на компютері пропозицій забезпечення з вкладками, зворотними вартостями і дивідендами, якими користуються продавці комерційного забезпечення. Ці компютери стануть для нас конечністю із ревізією вкладок, введенням нових плянів забезпечення та інших новостей. Тому члени Головного Екзекутивного Комітету, затруднені в Головній Канцелярії, відбули ряд зустрічей з фахівцями компютерського діла та відвідали вже ряд установ, які продають, чи винаймають компютери, або виконують на них різні праці згідно з домовленнями. Відвідали ми теж один братський союз, який саме завів у себе нову компютерську систему.

Всі ці пляни змін і новостей у забезпеченевому підприємстві та впровадження нової компютерської системи в УНСоюзі повинні бути здійснювані рівночасно, чи рівнобіжно. Вже таки для кращого представлення цих плянів подаю їх вннизу у певному порядку, за чергою їх сподіваного здійснювання:

1. Закінчити старання про апробату в усіх стейтах і провінціях нових форм грамот, які відповідають вимогам читкости.

2. Ввести знижені вкладки за грамоти акцидентового забезпечення та знижені вкладки і дивіденди за грамоти термінового забезпечення кляс Т-5 і Т-10.

3. Перевести ревізію вкладок та зворотних вартостей всіх інших наших грамот забезпечення на базі найновіших таблиць смертности з 1980 року.

4. Ввести нові пляни забезпечення, згідно з рекомендаціями фахівців забезпечення та наших актуаріїв.

5. Виготовити нову книжку вкладок і зворотних вартостей із ставками дивіденди та можливостями її акумуляції або закуплення за неї виплаченого забезпечення.

6. Закупити, або винайміти відповідні для нашого діловодства компютери і перевести це наше забезпеченеве діловодство на нову компютерську систему. У випадку домовлення про злуку з УБС із УНС перевести на таку ж компютерську систему діловодство УБС.

КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ

Подані в цьому звіті інформації про нашу працю і заходи для модернізації та поширення нашого забезпеченевого діловодства це не мрії, а конкретні пляни, здійснення яких можливе тоді, коли ми не забуватимемо, що ключем до нашого поступу все таки є людина. Маємо на думці людей на праці для УНСоюзу в терені — по Відділах та Округах, на постах професійних організаторів, і в нас у Головній Канцелярії. Про це треба завжди пам'ятати і робити все можливе, щоб нам ніколи не бракувало людей до праці. Бо тільки тоді скріплений УНСоюз може краще служити своєму членству, українській громаді та нашому поневоленому українському народові, який нашої збільшеної допомоги чекає та її конечно потребує у своїх змаганнях до волі і незалежности. Ми не можемо ні на на хвилину забути, що вже основники нашого Українського Народного Союзу виразно підкреслили в його основній грамоті, що УНСоюз має служити „не хлібом єдиним" — не лише матеріяльним забезпеченням свого членства, але в першу чергу духовими і культурними користями для членства та допомогою рідному братові, а зокрема братові в Україні.

Різдвяно-Новорічний привіт і побажання з Люрду

Дорогі Браття і Сестри в широкому світі та на рідній Україні! Цей Різдвяно-Новорічний привіт та побажання пересилаю вам із чудодійного Люрду, з нашої української церкви-красуні, що ви збудували в честь Непорочно-Зачатої Діви Марії. Знайте, що Матінка Божа вас любить, молиться за вас, лікує та святими ласками спомагає. Як у минулих роках, так само і цього року в імені Українського будівельного комітету звертаюсь до вас усіх із щирим проханням наче б до своїх добрих парафіян, щоб не забували про великі потреби для храму Пренепорочної Діви Марії, який починаємо розмальовувати, щоб наша українська святиня в Люрді цілому світові голосно говорила, що Україна християнська, що наш народ вірний Ісусові Христові, що українці люблять Пречисту Діву Марію і для Неї щиро жертвують свою молитву, працю і матеріяльну допомогу.

Вашу щедру коляду, щедрівку, чи новорічний калач, проситься пересилати на такі адреси: Америка — Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave, Chicago, Ill. 60622, c/o Rev. Wasyl Pryjma, Account No. 20863, U.S.A. Канада: St. Mary's (Toronto) Credit Union Ltd., 832 Bloor St. West. Toronto, Ont. M6G 1M2, c/o Rev. Wasyl Pryjma, Canada; Франція — L'Abbe Pryjma Wasyl, 27 Rue Adolphe-Collboite Postale 3168, 31027 Toulouse Cedex, c.c.p. 613-26A, Toulouse. France.

Храм Непорочного-Зачаття Діви Марії в Люрді — це наша гордість і слава, гідна пам'ятка 1000-літнього ювілею християнської Руси-України, то є наш всенаціональний скарб, твердиня і живий свідок української-християнської культури поміж народами світу. Пишуть мені з Чикаго, що пані Ірина Гаєцька, яка з групою українських студентів цього року відвідала Европу, висвітлювала прозірки із своєї подорожі. Всі образи були гарні та гідні уваги, але коли появились прозірки українських дівчат у національних строях біля нашої церкви в Люрді, коли глядачі побачили поміж тисячними масами паломників нашу групу із священиком, українськими прапорами біля чудової Гроти, то зірвалась буря оплесків, спонтанного підйому українського релігійного духу та захоплення. Люди з одушевлення та радости обтирали сльози з очей та висловлювали побажання, щоб той фільм був продемонстрований по всіх церквах у Чикаго.

А ось вам другий, не менш зворушливий і пропам'ятний образ із нашої України. Розказувала мені пані Анна, що цього року відвідала у Львові свою рідню. „Одного дня пішла я до церкви св. Юра у Львові, — розказує пані Анна, — та й від великого зворушення слова не можу промовити, лишень плачу та молюсь. Напроти мене велика група наших вірних клячить на колінах та й молиться, аж встає один з них та й голосно заповідає: тепер відмовимо вервицю до Пречистої Діви Марії в Люрді та в намірені за Українську Церкву у цьому відпустовому місті, та й за тих усіх, що тую нашу церкву будують. Коли ж молитва була закінчена, — розказує пані Анна, — я приступила до тих людей, та й кажу: дякую вам, добрі людоньки, за вашу щиру молитву за мене, бо я також є співбудівничою нашої церкви у чудодійному Люрді, я була на її посвяченні, я в ній молилась, нею радуюсь і я, і мої діти, і внуки. Всі люди мене там обступили, розпитували, як свою рідну землячку, та казали передати привіт для всіх тих, що відважились на взнеслий вчинок в так славному на цілий світ Марійському відпустовому центрі. Та запевняли щодня молитись за всіх жертводавців. Чи ж може бути більша заплата, дорогі браття і сестри, як щира молитва та сльози радости і зворушення наших рідних на Україні, які ждуть від нас великих діл на прославу Господа Бога, Пречистої Діви Марії та нашої поневоленої батьківщини України!

Люрд, грудень, Празник Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці

о. Василь Прийма

ЗВЕРНЕННЯ

Української Ліги проти Знеславлення у справі допомоги Сергієві Ковальчукові.

Українська Ліга Проти Знеславлення, яка вже п'ять років активно бореться за незалежне правне поступовання і справедливість у денатуралізаційних процедурах проти американських громадян українського походження, просить про фінансову допомогу для покриття коштів, з'язаних з правною обороною Сергія Ковальчука. Преса звітувала уже давніше про те, що суддя федерального дистриктового суду відібрав Ковальчукові американське горожанство, і тепер оборонець С.Ковальчука вніс апеляцію до вищого суду. Такі апеляції потягають за собою нові судові кошти, тому допомога наших громадян є дуже побажаною. Пожертви на цю ціль просимо висилати на адресу: Ukrainian Savings and Loan Ass'n, 1321 W. Lindley Ave. Philadelphia. Pa. 19141, account 6321.

Громадян, які хотіли б допомогти Українській Лізі Проти Знеславлення у її праці, просимо висилати пожертви на адресу: AADU, P.O. Box2142, Jenkintown. Pa. 19046.

Українська Ліга Проти Знеславлення

Книга про Олександра...

(Закінчення зі ст. 2)

У інших свідченнях про те, як Лотоцький вмів співпрацювати з діячами інших переконань (хоч „ні інтриг, ні підлости людям він не прощав"), тож займав високі становища однаково у Гетьманській Державі і в УНР. Бувши послом, „своєю спокійною вдачею і умінням жити з людьми завоював (...) різноманітні сфери отаманської столиці" (І. Токаржевський).

Вміння жити з людьми получувалося з самопошаною; так відмовився від пропозиції польського уряду стати сенатором, бо для цього треба було прийняти польське горожанство. Самопошана виявлялася і в особистій точності: „він мусів бути господарем свого часу. Кожний час мав свою програму. На кожне засідання громадське, наукове чи політичне він заготовлював (...), що треба було обміркувати, намічав силу справ, які треба виконати. Сам він за цим списком виконував їх ретельно" (О. Шульгин, „Лицареві праці").

У „Збірнику"... не поминено й гідну подиву пам'ять Лотоцького, що виявилось також у книзі його „Споминів". Як мемуарист, Лотоцький „залишив унікальний твір з великим багатством історичного матеріялу" (І. Кедрин, „Чудова книга"), де пересуваються події „з кількох десятків літ, галерії постатей, вичерпуючі особисті характеристики чолових діячів" (З. Пеленський, „Мемуаристика великого стилю").

Дисципліна праці змушувала шукати придатних для писання місць, якщо це вдома було неможливе (Митрополит Мстислав, „Квітка на могилу..."). Так творилися його найбільші праці, що торкаються устрою Церкви. Справам Церкви Лотоцький присвятив багато уваги і про це у статтях Митрополита Мстислава, єпископа Анатолія Дублянського, І. Власовського. Інші заходи Лотоцького, — для уневажнення заборони українського слова, — освітлені у статті О. Пріцака. Перевантаження не пригасило його життєрадісности й О. Шульгин згадує, що і перед смертю „був він повний сил і тієї невгасимої енергії, яка була йому і, здається, тільки йому одному властивою". Навіть по усіх катастрофах, у матеріяльній нужденності на чужині „ні гумор, ні віра в нашу справу його не покидала" (П. Зайцев). Заслуга у тому й вірного товариша його життєвого шляху, його дружини Німфодори Методіївни, що про неї тепло згадав у „Збірнику" В. Прокопович.

Тож „лицарем праці і обов'язку" окреслив Лотоцького у давній статті Д. Дорошенко" (ця стаття, як і частина вміщених у „Збірнику", — передрук), а лицарем української книги" назвав його Б. Гошовський.

Неперестанна творчість О. Лотоцького виявлена також його друкованими творами, що їх дбайливо закріплено у бібліографіях: Олександер і Борис Лотоцькі, „Друковані праці...(517 позицій)" та Б. Лотоцький „Частинна бібліографія..."

Перший друкований твір Лотоцького датований 1891 роком, останній — 1939 роком. Перерв у писанні не було. У перших роках — вірші, оповідання (також перекладні) та твори для дітей. У 1893 році, мавши 23 роки, публікує наукові статті, — про В. Гречулевича та про економіку Поділля. Далі — праці з історії Церкви у таких поважних журналах, як „Київська Старина" та „Записки" НТШ. Одночасно статтями російською мовою інформував російського читача (та й українського, поскільки інших шляхів дійти до широкого читача не було) про українські справи. 1911 року виходить читанка для дітей — понад 500 сторінок, 100 малюнків — „Вінок". Також кожний рік по кілька або й декілька публікацій, між ними багато розділів у таких важливих виданнях, як „Государственный контроль", „Галичина, Буковина, Угорская Русь" (1914 і 1915 pp.) та „Украинский вопрос" (три видання у pp. 1915-1917). У роках державности — різні основні документи, між ними про автокефалію Церкви, у французькій мові збірник „Україна" та брошура турецькою мовою „Туреччина і Україна". На еміграції — науково-політична публіцистика (щоденник „українська трибуна" й ін.); у Чехії друкує також чеською та французькою мовами; 1926 року приносить 31 позицію його публікацій. Наступна — Варшавська — доба позначилась посиленою науковою творчістю („Автокефалія", „Українські джерела церковного права", „Сторінки минулого", „В Царгороді").

Укладачі Бібліографії, у співпраці з Б. Гошовським, продовжили її на посмертні публікації, — переважно передруки та на згадки і рецензії на твори Лотоцького — 96 позицій.

„Збірник" завершується уривком великої статті Богдана Гошовського, яка, опублікована колись повністю, буде джерельною про „Людину праці".

ЗНЕСЛАВЛЕНИЙ КОЛИШНІЙ наслідник Мао Зе-донга Гуа Ґуо-фенг разом з донькою Мао відвідали мавзолей Мао в Пекіні з нагоди 90 річниці з дня народження Мао. Одна із гонконгських газет недавно повідомляла, що Гуа намагався безуспішно покінчити з собою. Газета вважає, що спроба самогубства була протестом проти сьогоднішніх правителів Китаю та їх переслідування та знеславлювання Гуа.

В 1980 РОЦІ ДВА МІЛЬЙОНИ ОСІБ БУЛИ ПОРАНЕНІ або забиті в наслідок насильних злочинів. Злочини настільки збільшились, що американський громадянин, особливо у великому місті, дослівно кожної хвилини і в кожному місці є наражений на небезпеку втрати життя чи здоров'я, — говориться у 112-сторінковому звідомленні Департаменту справедливости щойно опублікованому. Вміжчасі минуло три роки і число злочинів зросло, або, як кажуть спеціялісти, „удосконалились". За виїмком самогубст, жертвами злочинів стають вбільшості чоловіки, дуже часто 24 роки і молодші, а пізніше 65-річні і старші. Більшість злочинів доконують чоловіки, головно молоді люди нижче 20-го року життя. Тільки одну третю злочинів зголошують на поліції. В 1981 році поліція і ФБІ перевели 10,8 мільйона арештів. Звідомлення подає багато більше подробиць злочинства в ЗСА.

Листи бл. п. Митрополита В. Липківського

Українська книжкова скарбниця збагатилася ще одним цінним і гарним виданням — „Листи Митрополита В. Липківського. 1933-1937".

Видані листи Митрополита В. Липківського були написані до бл. п. о. Петра Маєвського в Канаду. Отець П. Маєвський упорядкував їх для видання, написав передмову та оформив книгу до друку. „Листи" вийшли книжкою вже після смерти о. Маєвського і їх видало Братство ім. Митрополита В. Липківського і увесь наклад (500 примірників) подарувало Комітетові побудови пам'ятника Митрополитові В. Липківському для придбання фондів на будову пам'ятника.

Книга складається з трьох розділів: Листи друком, Листи оригінали (фотокопії), і Листи і Передмова в перекладі англійською мовою. Поміж ілюстраціями є гарна змістом і виглядом історична пам'ятка — грамота висвяти о. Петра Маєвського Митрополитом Липківським, підписана Митрополитом.

У вступному слові о. Маєвський пише: „Видання цих 'Листів' є одним із трьох творів Митрополита Василя, що вийшли друком. А решта цінних творів, що вийшли з-під його пера, не тільки не були друковані, але безслідно пропали".

„Листувався я з Первосвятителем нашої Церкви від 1933 до 1937 року, коли Митрополита арештовано й заслано невідомо куди. З Митрополитом Василем я був досить близько знайомий, бо працював кілька літ в канцелярії ВПЦРади й часто зустрічався з ним, а також вітав його кілька разів у своїй парафії в Києві".

„Одержав я від Митрополита 19 листів, з них 10 з Києва, а 9 з Олександрівської Слободи Київського повіту, куди було заслано його без права переїзду. З огляду на недостачу паперу, листи були писані густо і дуже дрібним почерком. З головніших теми, порушені в листах, є такі: а) опис тяжкого тогочасного життя Митрополита; б) відомості про стан нашої Церкви в Україні; в) реакція Митрополита на спробу позбавити волі нашу Церкву в Америці і Канаді й відійти від становища Рідної Церкви (1921) в Україні; г) автобіографія Митрополита; ґ) пояснення до деяких приписів Уставу церковного — відправ, обряду, тексту Богослужбного і т. п.; д) про складання й пересилку поштою проповідей і листів з Києва до Канади".

Крім цих перелічених тем листи промеюють особистістю Митрополита Василя. Кожне речення доповнює портрет Великої Людини, яка, хоч роками була змушена жити у нужді, відірвана від Церкви і людей, проте духовно залишилася Великом Митрополитом.

Зовнішній вигляд книжки також дуже гарний. Темносиня обкладинка оздоблена втиснутим золотом: багата, декоративна рамка, яка вміщає емблему УАПЦ 1921 року, маленький портрет Митрополита та стилеві написи українською і англійською мовами.

Книга „Листи" дуже надається бути цінним подарунком з нагоди свят Різдва та Великодня. Для старших читачів вона буде рідним подувом пережитих часів; для молодших — це є дороге джерело історії України.

Увесь прибуток з книжки призначений на закінчення будови пам'ятника Митрополитові В. Липківському та для видання пропам'ятної книги з нагоди будови пам'ятника. Ціна „Листів" (включно з пересилкою) — 15 американських долярів. Чеки слід виписувати на Metropolitan Lypkivsky - Fund No. 760 та пересилати до: Letters, 8600 Buckhannon Dr., Potomac, Md. 20854.

Діловий Комітет Побудови Пам'ятника

Авторський вечір Ніни Мудрик-Мриц

Дванадцятого листопада ц р. в галерії Канадсько-Української Мистецької Фундації відбувся авторський вечір та виставка картин поетки Ніни Мудрик-Мриц.

Вечір влаштувала Виховна комісія СФУЖО під патронатом Комітету Українок Канади, Відділ Торонто.

Імпрезу відкрила Марія Калимін від КУК, привітала присутніх та вручила корсаж п-і Мриц від жіночих організацій Торонто. Ведення вечора передала вона Оксані Бризгун-Соколик, виховній референтці СФУЖО, яка сердечно представила Н. Мудрик-Мриц, з якою її в'яжуть спомини "..ще з-під шатра пластового табору...".

Ніна Мудрик-Мриц є авторкою 14 книжок для дітей та молоді, які сама ілюструвала. Також ілюструвала вона понад 20 книжок інших авторів та видала коло 40 карточок різдвяних, великодніх та для інших нагод. Малі читачі її знають також із дитячих сторінок „Жіночого Світу", „Променя", „Веселки" та „Готуйсь". Вона є членом ОПЛДМ та „Слова".

Ніна Мудрик з почуттям прочитала свої різноманітні твори. Це були і поезія, і проза, і для дітей, і для дорослих. Понад 100 слухачів на залі щиро сприймали слова авторки та по закінченні нагородили її гучними оплесками.

Проф. Боднарчук висловив подяку громади Виховній комісії за влаштування цього вечора та признання Ніні Мудрик-Мриц за її повний посвяти вклад до дитячої літератури.

Після закінчення авторського вечора гості з зацікавлення оглядали понад 40 акварель та багато рисунків й ілюстрацій Ніни Мриц.

Виховна комісія гостила всіх щиро кавою та солодким, а присутні ще довго оглядали картини, обмінювалися думками та гуторили з поетесою та мистцем Ніною Мудрик-Мриц. Вечір був дуже щирий та приємний.

Т.Б.

АФГАНСЬКИЙ УРЯД Бабрака Кармаля знову запропонував у вівторок, 27-го грудня, четверту річницю совєтського нападу на Афганістан, виведення совєтських 105,000 війська, якщо він отримає міжнародну гарантію припинення будь-якого опору або боротьби проти комуністичного режиму. Головний лідер повстанців Гульбуддін Гекматіяр відразу відкинув цю пропозицію і присягнув боротися до того часу, поки його повстанці не проженуть московських загарбників. Президент Реген також заявив у вівторок, що „трагедія Афганістану" створила серйозне міжнародне напруження і закликав Москву повернути афганцям незалежність. Десять країн Европейського спільного ринку також видали заяву, яка засуджує триваючу совєтську окупацію Афганістану.

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого СИНА, МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ВУЙКА І ХРЕЩЕННИКА
бл. п. мистця
ОРЕСТА КАВКИ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві Непорочного Зачаття ПДМ в Дітройті, в дні 6-го січня 1984 р., о год. 8-ій ранку
Просимо Приятелів і Знайомих згадати Покійного у Ваших святих молитвах.
РОДИНА

Проф. Г. Грабович виступав на науковому конґресі в Києві

Проф. Г. Грабович

— Професор Григорій Грабович, завідуючий першою катедрою української літератури ім. Дмитра Чижевського, член дирекції УНІ ГУ і голова відділу слов'янських мов і літератур Гарвардського університету, взяв участь в IX Міжнародному конгресі славістів, що відбувся в Києві в днях 6-го до 14-го вересня ц.р.

Міжнародні славістичні конгреси відбуваються щоп'ять років, кожного разу за традицією в столиці слов'янської країни і є найважливішими і найбільш репрезентативними форумами славістичних наук. Цьогорічний конгрес був винятково важливий для україністів і українців взагалі, бо відбувався вперше в столиці України.

Професор Грабович, який працював науково цього літа в архівах Польщі на стипендії IREX, прибув до Києва як офіційний член американської делегації - і як єдиний україніст у цій делегації; всіх українців зі Заходу було тільки четверо, троє з Канади — невідрадно мале число, хоч би в порівнянні з числом україністів делеґатів зі Заходу на конгресі у Варшаві в 1973 році. Тема його доповіді, яку він прочитав на сесії, що мала заголовок: „Зміна напрямів в слов'янських літературах, як проблема теоретична й історична", якою керував разом з Г. Юнберґом зі Східньої Німеччини відомий літературознавець старшого покоління Євген Кирилюк, — була „Між історією і мітом: образ козаччини у польській, російській і українській літературах".

Крім історичних моментів, якими професор Грабович займається вже від кількох років, його доповідь, яка була виголошена українською мовою, розвивала структуральний підхід зокрема до Гоголя і Шевченка. Це власне викликало велике зацікавлення і, по сесії, жваві дискусії з присутніми літературознавцями. На самій же сесії відповідь на деякі тези проф. Грабовича щодо Шевченка, передусім його символічного коду і питання його мітотворчости, дав з позиції офіційного совєтського літературознавства сам предсідник Євген Кирилюк. До речі, нещодавно опублікована книжка проф. Грабовича „Шевченко - Мітотворець" (The Poet as Mythmaker: A Study of Symbolic Meaning in Taras Sevčenko", була виставлена, як одна з надмірно малого числа американських славістичних видань, на офіційній конгресовій виставці. Ця виставка, як і всі сесії конгресу, відбувалася в будинку Київського Державного Університету ім. Т. Шевченка в головному червоному корпусі, що був спеціяльно відновлений для з'їзду.

Книжка проф. Грабовича про Тараса Шевченка, як приклад нового неконвенційного і ригористичного трактування великого поета, також викликала багато зацікавлення і багато питань про те, коли появиться український переклад.

Між своїми різними іншими проєктами проф. Грабович саме працює над українською версією його праці й над другою монографією про Шевченка, що буде досліджувати його психологію.

ФКУ

У великому смутку повідомляємо, що у вівторок, 27 грудня 1983 р. упокоїлась на 87-му році життя наша Найдорожча МАМА І БАБУНЯ
бл. п.
Марія Лобочак Кожемяка
довголітня мешканка 30 років в Брістолю, Па., народжена в Україні.
ПАНАХИДА у п'ятницю, 30-го грудня 1983 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Koschek and Porter Funeral Home Directors, 990 S. Broad, Trenton, N.J.
ПОХОРОН в суботу, 31-го грудня 1983 р., після Святої Літургії в українській православній церкві св. Юрія в Ярдсвілл, Н. Дж., о год. 9-ій ранку на цвинтар у Моррісвіл.
Горем прибиті:
донька — ТАМАРА ЛЕЙЕ
син — ОЛЕКСАНДЕР
4 внуки і правнуки

У великому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 27-го грудня 1983 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДЗЯДЗЬО
бл. п.
ДМИТРО КРЯК
народжений на Лемківщині.
Горем прибиті:
дружина — КАТЕРИНА
сини — СТЕФАН І БОГДАН з родинами,
2 сестри, одна сестра і брат в Україні
2 внучки і 2 внуки
ПАНАХИДА в п'ятницю, 30-го грудня 1983 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж.
ПОХОРОН в суботу, 31-го грудня 1983 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Ів. Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. і 9:30 на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

З глибоким жалем повідомляємо Членство Інституту Дослідів Волині, Товариства Волинян та всіх Друзів і Знайомих у вільному світі і в Україні, що 19-го квітня 1983 року упокоївся у Кракові
сл. п. Проф.
Олександер Цинкаловський
автор багатьох праць про Волинь, член наукових і культурних установ.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ІНСТИТУТУ ДОСЛІДІВ ВОЛИНІ
Вінніпеґ, Канада

ПРИКОРДОННА СЛУЖБА ЗСА вживатиме відтепер, особливо на кордоні між ЗСА і Мехіко, модерну технологію для зменшення числа нелеґальних іміґрантів, які в минулому масово переходили кордон в пошуках за роботою, а багато з них залишалися в Америці на нелеґальному статусі, аж поки їх не переловили члени Служби іміґрації і натуралізації. Алан Едісон, високий службовець прикордонної сторожі, заявив, що прикордонники використовуватимуть в Тексасі, по стороні ЗСА, телевізійні камери для слідкування за нелеґальними іміґрантами і численними контрабандами, які перепачковують до ЗСА наркотики, зокрема кокаїну і маріхуану.

Ще один альбом картин мистця В. Курилика

(С. Г.). Напередодні сьомої річниці смерти (3-го листопада 1977) нашого славного канадського мистця-маляра Василя Курилика (1927-1977) появилася ще одна монографія-альбом репродукцій його картин.

При кінці жовтня ц.р. на книгарських полицях з'явилася елеґантна королівсько-багряного кольору книжка, 80-сторінковий альбом „Kurelek's Vision of Canada" („Куриликова візія Канади"). Її видало дуже старанно Hurting Publishers — Edmonton, а спонзурувала Robert McLaughlin Gallery — Oshawa, під кермою Джовн Миррі, яка є одночасно куратором пересувної ретроспективної виставки картин Василя Курилика. Виставка відбувається коштом понад 100,000 дол. з фондів найбільшої канадської забезпеченевої компанії Mutual Life Assurance Co. і має об'їхати кільканадцять головних міст Канади. Дві чи три виставки вже відбулися, і наш альбом являється „тихим відгомоном" виставок та їхнього каталогу.

В альбомі маємо, крім 48 прекрасно виконаних повнокольорових репродукцій з поясненнями мистця, статтю кураторки, у якій вона неначе оправдується, чому з усіх картин Курилика вибрала тільки краєвиди. Крім цього, є дві довідки мистця, в яких він згадав свій нелегкий життєвий шлях та пояснив, чому малював такі, а не інші картини. Треба знати, що Василь Курилик був глибоко релігійною людиною, що знайшло свій відгомін у його мистецькій творчості і за те не злюбили його ліберальні кола.

Як доказ його релігійности може послужити величезна серія — 160 великих картин страстей Христових.

У своїх довідках Курилик, як звичайно, вплітає українські елементи. Він між іншим ще і ще раз писав, що є гордий із свого канадського громадянства, як і зі свого українського походження. Про прив'язання до свого народу вказує факт, що в 1969 року він поїхав на Україну, точніше на Буковину до села Борівці, звідкіля походив його батько, і хотів ці околиці утривалити на картинах, але совєтська адміністрація обмежила час його побуту так, що не міг здійснити своїх бажань. Вкінці, під час його многолюдних похоронів присутні були до сліз зворушені, коли в домовині побачили Покійного у вишиваній сорочці. Всі зрозуміли, що любляча дружина (англійка) відчула, як має вирядити на вічний спочинок свого вірного товариша життя.

Але вернімся до нашого альбому та посередньо до виставки, чи пак виставок.

Хоча кураторка виставки старалася пояснити, чому вибрала картини тільки з краєвидами, все ж таки критики цього оправдання не прийняли, бо, на їх думку, така розв'язка тільки звузила мистецький діяпазон Василя Курилика. Мистець у своїй творчості, на їхню думку, цікавився природою — краєвидами, але він дуже пильно слідкував, як людина сприймає її красу чи жорстокість, та які висновки з цього робить у своєму житті.

Були ще й інші критичні завваги, але, не зважаючи на те, цей альбом вартий нашої уваги.

Ціна книжки 19.95 дол.

Виставка...

(Закінчення зі ст. 2)

(Зліва) мгр Е. Басюк, Т. Т. Баюк та А. Кульчицька

лювали становила 3,500 квадратових кілометрів. Очевидно, що під сучасну пору зайшла зміна в статистичних даних, так що українців збільшилось на кільканадцять тисяч, але територія, що її вони заселюють залишилася така сама.

Відвідувачі виставки з цікавістю приглядались схематичній мапі Словаччини, на якій була зазначена територія заселена лемками і тільки ті села, у яких находяться церкви, показані на виставці. Майже всі ті церкви існують ще і досі.

Церкви Пряшівщини є здебільша збудовані на форму своєрідного лемківського типу. Подібно як на Закарпатті, так і на Пряшівщині бані церков і високі дзвіниці є збудовані на західньо-католицький зразок. Найстаріший тип церков зберігся на Бойківщині, а також зовсім подібні до бойківського типу будови збереглися в нас у найстаріших пам'ятках дерев'яного будівництва в Трочанах біля Пряшева, де находиться церква, що існувала вже в XIV сторіччі і була перебудована в 1739 році. Приходиться ствердити, що найбільше мистецьких пам'яток дає нам церковне будівництво.

Оглядаючи на виставці ці чудові малюнки старих церков, ми з дружиною Вірою довго дискутували над цим, скільки праці й труду мисткиня-артистка вклала в проєкт розмальовання 45 церковних об'єктів Пряшівщини, на те, щоб розбудити в людських серцях приспану любов і тугу за нашим давним і минулим, але якже дорогим нашому зболілому серцю.

За цей короткий час, що ми його провели в УН-Музеї, ми оглянули не тільки по-мистецьки виготовлені акварелею малюнки церков, але і 20 картин чудово-прекрасних і різнокольорових польових квітів. Картини цих квітів, як польові дзвіночки, айстри, ромени, будячки та інші, мов живі квіти на полях, перепліталися із картинами дерев'яних церков, утворюючи разом надзвичайно гармонійну цілість. Тож ми направду були захоплені їхньою красою так, що мимохіть, на хвилину задумались і опинились в екстазі, уявляючи собі, що ми находимось у пантеоні мистецької краси.

Зближаючись до висновку щодо картин, які малювала мисткиня Тетяна Т. Баюк, хотілося б спонукати цю здібну мисткиню-малярку, щоб вона постаралася зібрати всі наші церкви в Америці й Канаді, які також мають свою величезну архітектурну і мистецьку вартість. Крім цього вони є дорібком заокеанської батьківщини, якої, історичних слідів у майбутньому, шукатимуть історики з України. Відомості про наше життя і діяльність, грядучі покоління будуть знаходити в архівах наших національних музеїв, які ми повинні збудувати для збереження зафіксованої нашої діяльности тут на поселенні, далеко від рідних українських кордонів.

Добре зробив заряд УН-Музею в Чикаґо під умілим керівництвом директора Музею мґра Е. Басюка, що улаштував виставку Т. Баюк. Такі виставки повинні уряджувати більше, а при цій нагоді, наше громадянство буде більше запізнаватися з нашим музеєм, та його пекучими і необхідними потребами.

На закінчення цього звідомлення, ще годиться згадати, що невтомна Анна Кульчицька, яка цікавиться різними галузями нашого мистецтва і деякі з них досліджує (народний одяг і вишивку), допомагала Т. Баюк у підшукуванні потрібних матеріялів, на основі яких виникла ця нова збірка про дерев'яну церковну архітектуру Пряшівщини.

Проф. д-р Михайло Біда

НЕВІДПОВІДНІ ЗАГОЛОВКИ

У зв'язку з технічними трудноощами під час ломки щоденника „Свобода" у числах 245 і 246 поміщено дописи з невідповідними заголовками. Допис про Листопадову академію у Мюнхені („Свобода" ч. 245 з 24-го грудня ц.р.) мав бути вцілості поміщений під заголовком „Вшанували пам'ять творців Листопадового чину". Заголовок допису О.Захарова (ч. 246 з 28-го грудня) має бути — „Сан Франсіско вшановує пам'ять жертв голоду". — Ред.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ РОМАНОВСЬКА, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла 13-го жовтня 1983 року на 89-му році життя. Нар 1894 року в Україні. Членом УНС стала 1923 року. Залишила в смутку доньку Анну Бледсо, двоє внуків і троє правнуків. Похорон відбувся 15-го жовтня 1983 року на цвинтарі Воррен Смит в Джексонвілл Біч, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Ясінський, секр.

ВОЛОДИМИР ЮЛІЯН БУРАК, член УНС Відд. 324-го Т-ва „Мир" у Філядельфії, Па., помер 17-го жовтня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 19-го квітня 1920 року в Філядельфії, Па. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 20-го жовтня 1983 року на цвинтарі в Вест Лорел Гілл, в Бала Синвин, Філядельфія, Па.

Вічна Йому пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ЛІГІ, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., померла 20-го жовтня 1983 року на 70-му році життя. Нар. 1913-го року в Ню Джерзі. Членом УНС стала 1933 року. Залишила в смутку дочку Варвару Івоніч. Похорон відбувся 24-го жовтня 1983 року на Українськім католицькім цвинтарі в Говплоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Меланія Льоренс, секр.

СТАНИСЛАВ МОТРОВИЧ, член і секретар Відд. 295-го УНС ім. св. Духа в Акроні, Огайо, помер 21-го жовтня 1983 року на 56-му році життя. Нар. 15-го грудня 1926 року в Ляхівці, Станиславів, Зах. Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анну, доньок Софію Барбер і Ровз Етер, троє внуків і сестру в Україні. Похорон відбувся 24-го жовтня 1983 року в Акроні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Ґеновефа Жеребняк, секр.

КАТЕРИНА СЕМЕНЯК, член УНС Відд. 448-го Т-ва „Самопоміч" в Монтреалі, Кве., померла 5-го липня 1983 року на 71-му році життя. Нар. 1912 року в селі Улязів, пов. Любачів, Західня Україна. Членом УНС стала 1962 року. Залишила в смутку мужа Андрія, двох синів — Ярослава і Михайла з родинами, п'ятеро внуків і дві сестри в Україні. Похорон відбувся 8-го липня 1983 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Кве.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ФЕДИК, член УНС Відд. 234-го Т-ва „Запорозька Січ" в Елизабеті, Н.Дж., померла 15-го жовтня 1983 року на 59-му році життя. Нар. 1923 року в Дубовці, пов. Тернопіль, Україна. Членом УНС стала 1958 року. Залишила в смутку мужа Богдана, дітей Михайла і Мирославу, батьків Івана і Ірину Лантуг, брата Івана, ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся з української католицької церкви св. Володимира в Елизабет на цвинтар св. Ґертруди в Равей, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
І.Іваник, секр.

МАРІЯ СКЕРЧАК, член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па., померла 22-го жовтня 1983 року на 64-му році життя. Нар. 1-го лютого 1920 року в Карнеґі, Па. Членом УНС стала 1937 р. Залишила в смутку мужа Івана, батька Антона Щербу, синів Івана, Василя і Володимира, братів Івана і Павла внука і правнучку. Тіло спалено в Крідерсвілл, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ЗВЕНИСЛАВА ВОРОНЯК, член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" у Вашінґтоні, померла 4-го листопада 1983 року на 63-му році життя. Нар. 1920 року в Львові, Україна. Членом УНС стала в 1937 році. Залишила в смутку мужа Олександра, брата Бориса Пачовськогшо з родиною та дальшу і ближчу родину в Америці, Польщі та в Україні. Похорон відбувся 7-го листопада 1983 року на цвинтарі Мт. Олівет в Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Остап Зинюк, секр.

АННА БАЛЕСЬКА, член УН Союзу Відд. 37-го С-ва „Любов" в Елизабеті, Н.Дж., померла 5-го листопада 1983 року на 86-му році життя. Нар. 1897 року в Україні. Членом УНС стала в 1950 році. Залишила в смутку шість внуків і шість правнуків, та дальшу родину, три дочки — Анну Мейдос, Олену Федош і Марію Мейдос. Похорон відбувся 7-го листопада 1983 року на цвинатарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Ольга Осередчук, секр.

ПАВЛО МАЛИНОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 352-го ім. св. Архистратига Михаїла в Честері, Па., помер 8-го листопада 1983 року на 56-му році життя. Нар. 1927 року в Галичині. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Розалію, дочку Дарію, сина Івана, Тету М. Щудляк, кузина Василя та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 12-го листопада 1983 року на цвинтарі Непорочного Серця в Линвуді, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Я. Щербак, секр.

ВАСИЛЬ КОШМАН, член УНС Відд. 58-го в Ютиці, Н.Й., помер на 88-му році життя. Нар 1894 року на Київщині, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Любов, сина Ігоря з дружиною Марісю та двох внуків Віктора і Олександра, також родину в Україні. Похорон відбувся 15-го листопада 1983 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Ковалевська, секр.

НЕНСІ МАТРУШИН, член УНС Відд. 305-го в Маганой Сіти, Па., померла 11-го листопада 1983 року на 83-му році життя. Нар. 2-го січня 1897 р. в Україні. Членом УНС стала в 1938 році. Залишила в смутку доньку Марію. Похорон відбувся на українському цвинтарі в Бетлегемі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
М.Гентош, секр.

МАРІЯ БЗОВА, член УНС Відд. 32-го ім. О.Ольжича в Філядельфії, Па., померла 21-го листопада 1983 року на 64-му році життя. Нар. 1919 року в Україні. Членом УНС стала в 1968 році. Залишила в смутку приятелів. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Яців, секр.

Е. МИХАЙЛО БАРНА, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" в Форд Сіти, Па., помер 24-го листопада на 76-му році життя. Нар. 29-го січня 1907 року в Форд Сіти, Па. Членом УНС став 1925 року. Похорон відбувся 28-го листопада 1983 року на Українському цвинтарі в Форд Сіти, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Турко, секр.